

IV. osnovna šola Celje

**FILMSKA VZGOJA
V OSNOVNI ŠOLI:
ali jo potrebujemo?**

raziskovalna naloga

**Avtorici:
Eva Kučera Šmon,
Megi Dilko,
S.a**

**Mentorica:
Melita Broz,
prof.
ang. in zgo.**

**Mestna občina Celje, Mladi za Celje,
Celje, marec 2011**

POVZETEK

Kje je v slovenski osnovni šoli film? V rokah posameznih navdušencev, mentorjev in učencev, ki ga uspejo nekako vplesti v kakšno uro pouka na leto ali pa celo ustanovijo krožek. Raziskovalki sva prepričani, da moramo v slovenskih osnovnih šolah dati filmu veliko več veljave ter ga narediti za del programa osnovne šole.

Dejstvo je, da je film pomemben za vzgojo in izobrazbo mladih. Z njegovo pomočjo lažje spoznamo svet z različnih zornih kotov, se naučimo sprejemati drugačna mnenja ter si izoblikovati lastno, spoznavamo lahko kulture in navade po svetu, pridobimo marsikatero znanje na bolj zanimiv in s tem bolj obstojen način ter se tudi zabavamo in sprostimo brez nevarnih pasti ostalih oblik zabave.

Filmska vzgoja je pomembna za izobrazbo mladih v teh časih, ko prevladujejo vizualne informacije, umetnosti in zabava.

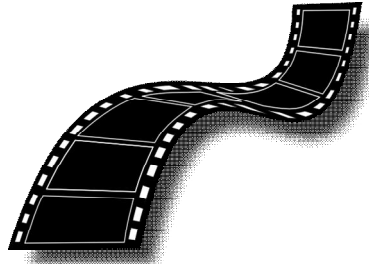
KAZALO

UVOD.....	4
HIPOTEZE.....	7
METODE DELA.....	8
TISKANI VIRI.....	9
INTERVJU.....	19
ANKETNI VPRAŠALNIKI.....	24
ZAKLJUČEK.....	42
SEZNAM VIROV IN LITERATURE.....	47
SEZNAM TABEL IN GRAFOV.....	49
PRILOGA.....	51

UVOD

»Skozi svoje filme želim zmanjšati človeško bolečino. Na svetu je veliko stvari, ki bolijo. S pomočjo svojih ustvarjanj želim vsaj malo spremeniti svet. Menim, da so mnoge od teh bolečin, ki si jih zadajamo, posledice miselnosti človeštva. Smo, kar mislimo, in verjamem, da lahko film spremeni misli. Zato ga ustvarjam ...«

(Samira Makhmalbaf, 31. januar 2009, intervju za Off screen)¹

Ste že kdaj slišali za Samiro Makhmalbaf? Tudi midve ne bi, če ne bi po naključju slišali radijskega komentarka o letošnjem Berlinalu. Samira je dekle iz Irana. Samira je bolj natančno režiserka iz Irana². Filmska režiserka iz Irana. Pri sedemnajstih je posnela svoj prvi film, ki je bil povabljen na več kot sto mednarodnih festivalov; pri osemnajstih je bila najmlajša udeleženka festivala v Cannesu ter je prejela nagrado žirije za svoj drugi celovečerni film; ravnokar je dopolnila enaindvajset let ter je avtorica štirih celovečercov ter prejemnica številnih nagrad z največjih filmskih festivalov³. Deklica iz Irana. In vsi imamo mnenje o Iranu, kajne?

V Sloveniji nisva slišali za noben vsaj približno podoben primer. Morda nisva dovolj daleč in globoko brskali za informacijami – ali pa takega primera pri nas preprosto ni. V Sloveniji ... demokratični in strpni državi, kjer imamo svobodo govora in izražanja mnenj in čustev ter na voljo brezplačno izobraževanje. Navadno smo veseli, da živimo v Sloveniji in ne v Iranu. Tokratno primerjavo pa smo izgubili.

Film je po najinem mnenju – mnenju raziskovalk najpomembnejša zvrst vizualne umetnosti, ki nam širi obzorja in nas hkrati zabava. Ampak, ali je to dovolj za današnji čas? Je dovolj, da si ogledamo film brez kakršnega koli znanja o filmski umetnosti? Lahko sploh kritično ocenjujemo nekaj, s čimer tako rekoč nismo seznanjeni?

Če sodiva po sebi ter svojih bližnjih, imamo v Sloveniji radi filme. Hodimo v kino, sedimo pred televizijskimi in računalniškimi zasloni ter uživamo v filmih. Naredimo jih pa ne ravno veliko. In tudi ne deremo ravno v kino, ko je na sporedu kakšen slovenski film (letošnji fenomen Gremo mi po svoje je seveda svetla in pravzaprav presenetljiva izjema). Zunanji opazovalec bi lahko mislil, da pri nas filmov ne maramo preveč.

¹ <http://makhmalbaf.com/articles.php?a=490>

² http://en.wikipedia.org/wiki/Samira_Makhmalbaf

³ Prav tam

Veliko kakovostnih in gledljivih filmov – tu misliva takšne, v katerih lahko uživa povprečni državljani in ne filmski kritik z doktoratom – lahko posnamejo režiserji, ki so se tega naučili ter bili še obdarjeni z določeno mero talenta. Torej so to študirali na univerzi. Tja se najbrž vpišejo tisti, ki so v srednji šoli obiskovali filmski krožek. To pa so bili tisti, ki so jih za filme – njihovo izdelavo, ne le ogled – navdušili v osnovni šoli. In če je že ta številka nizka ter jih na izobraževalni poti še nekaj odpade, potem res ne moremo imeti veliko dobrih filmov. Slovenci bomo morali že dovolj zgodaj postati dobri gledalci filmov ter nekateri od nas tudi ustvarjalci, da bomo lahko kot odrasli ločili dobre filme od slabih ter jih tudi posneli.

Poznamo torej kar nekaj zvrsti umetnosti, ki so med ljudmi zelo priljubljene: glasba, književnost, likovna dela ter film ... Imamo glasbeno vzgojo, likovno vzgojo, slovenščino in tuje jezike – kaj pa filmsko vzgojo? Je sploh prisotna v šolah?

Osnove znanja pridobimo ljudje v osnovni šoli, od tod tudi njeno ime. Kje je torej v slovenski osnovni šoli film? V rokah posameznih navdušencev, mentorjev in učencev, ki ga uspejo nekako vplesti v kakšno uro pouka na leto ali pa celo ustanovijo krožek. V uradnih učnih načrtih obveznih predmetov ga učenci nismo zaznali. Izmed sedeminosemdesetih⁴ izbirnih predmetov ni niti enega s filmom v imenu ali programu, niti v vzgoji za medije. V Sloveniji je bilo po uradnih podatkih leta 2009 osnovnih šol s podružnicami vred 786⁵; na internetu sva s pomočjo brskalnice Google uspeli naštetih dobrih dvajset filmskih/video krožkov. To znesi 2,7 % šol.

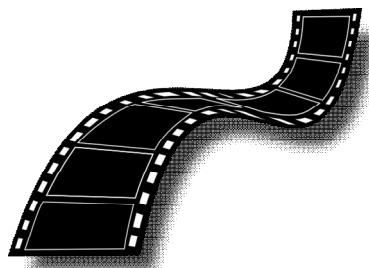
Prepričani sva, da moramo v slovenskih osnovnih šolah dati filmu veliko več veljave ter ga narediti za del programa osnovne šole. Svoje osebno mnenje pa sva seveda morali preveriti tudi pri svojih sošolcih in učiteljih. Tako je nastala ta raziskovalna naloga.

Otroci danes zaradi vseh naprednih tehnoloških sredstev in spletnih omrežij sploh ne znamo več normalno izražati čustev in misli. Mogoče bi nam ogled kakšnega filma pomagal, mogoče bi lahko film celo ustvarjali, tako kot Samira Makhmalbaf, ki se s filmom ukvarja že od rosnih štirinajstih let. Njej je uspelo, mogoče bi tudi komu od nas. Morda je v kakšnem od nas skrita ustvarjalska filmska žilica, ki pa jo je potrebno razvijati. Talent ni dovolj, potrebno je tudi znanje. Tako kot je potrebno znanje o zgodovini ali fiziki, je potrebno tudi znanje o filmu in njegovi umetnosti.

Morali sva izpeljati mnogo anket, intervjujev in iskanja, da sva izluščili bistvo in poskušali odgovoriti na vprašanja, ki sva si jih zastavili, vendar upava, da nama je vsaj delno uspelo.

⁴http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_drugo/Seznam_i_zbirnih_predmetov_DH_in_NT.pdf

⁵http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0952702S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/04_osnovnosol_izobraz/01_09527_zac_sol_leta/&lang=2

»Filmu je uspelo bolj kot kateremu koli drugemu sredstvu zasvojiti gledalce vseh starosti in različnih kulturnih potreb. Že v začetku je nakazal svoje posebno poslanstvo, predvsem pa moč vplivanja na gledalca. Takoj na začetku pohoda je spodbudil pedagoška razmišljanja o tem, kako mladega gledalca vpeljati v svet filma.«⁶

»Filmska vzgoja je živ mehanizem, ki zahteva stalno spreminjanje oblik in metod dela. Mogoče se prav zaradi tega še ni organsko vtkala v naš vzgojni in izobraževalni sistem.«⁷

»Filmska vzgoja v Sloveniji ni bila nikoli niti dovolj sistematična niti dovolj definirana, niti ustrezno dimenzionirana v primerjavi z drugo umetnostno ali medijsko vzgojo.«⁸

»Še nikoli ni bilo primernejšega trenutka za prodor v filmsko industrijo, kot je zdaj. Snemanje filmov je zaradi pomembnega tehnološkega napredka v zadnjih letih sedaj dostopno vsakomur, ki ima na voljo že nekaj preprostih elektronskih pripomočkov, kot sta mobilni telefon in prenosni računalnik. Prav ta tehnologija je povzročila tudi revolucijo v distribuciji filmov, ki jih danes lahko gledamo po medmrežju ali pa na mobilnem telefonu.«⁹

⁶ Borčič, Mirjana. Filmska vzgoja včeraj – za danes in jutri, Umco in Slovenska kinoteka, Ljubljana, 1997; str. 9

⁷ Prav tam, str. 13

⁸ Borčič, Mirjana. Filmska vzgoja na Slovenskem – spominjanja in pričevanja, Umco in Slovenska kinoteka, Ljubljana, 2007, str. 11

⁹ Grove, Elliot. 130 projektov za uvod v snemanje filmov, Umco in Slovenska kinoteka, Ljubljana, 2010, str. 6

HIPOTEZE

- Filmska vzgoja je pomembno sredstvo vzgajanja in izobraževanja otrok v moderni informacijski dobi.
- V obveznem programu osnovne šole v Sloveniji filmska vzgoja ni prisotna.
- Večina učencev in učiteljev tretjega triletja si želi filmske vzgoje v programu osnovne šole.
- Pred 20-30 leti je bil film v osnovni šoli še veliko manj prisoten kot danes.
- Film žal ne spodbuja branja, ampak ravno nasprotno.

METODE DELA

Rezultat prvega pogovora z mentorico o temi tokratne raziskovalne naloge so bile hipoteze. Do njih sva prišli tako, da nama je mentorica zastavila nekaj vprašanj o filmih v osnovni šoli pri nas, si zapisala najine odgovore – torej mnenja in pričakovanja – iz njih pa sva potem izpeljali hipoteze.

Preverjanja veljavnosti hipotez sva se lotili na tri osnovne načine: pregledali sva tiskane vire, izvedli nekaj intervjujev ter opravili nekaj anketiranj.

Tiskani viri, ki sva jih pregledali, so bili knjige oz. prispevki v le-teh na temo filmske vzgoje v slovenski osnovni šoli ter učni načrti za različne šolske predmete.

Intervjuje sva izvedli v glavnem v neposrednem pogovoru, enega pa po elektronski pošti.

Anketirali sva učence tretje triade naše šole ter vse učitelje na šoli ter podatke statistično obdelali in interpretirali rezultate.

Pri vsaki metodi sva izluščili delne zaključke in jih potem združili v končnem pregledu hipotez.

Ob tem sva nekaj podatkov preverili še na internetu ter uporabili rezultate že izvedenih raziskav.

Nalogo sva natipkali na različnih računalnikih v različnih verzijah programa Microsoft Office Word.

Na koncu sva jo dali v lektorski pregled, jo natisnili ter dali vezati.

TISKANI VIRI

LITERATURA O FILMSKI VZGOJI NA SLOVENSKEM

Najprej sva prebrali knjigo Vzgoja za medije in z mediji (Zavod RS za šolstvo, Ljubljana, 1998).

Najprej nekaj izpiskov s strani 127 in 131:

»Filmska in video ustvarjalnost mladine je v Sloveniji razmeroma bogata in ima dolgoletno tradicijo, vendar pa v kolektivni zavesti in v medijih ni navzoča temu primerno.«

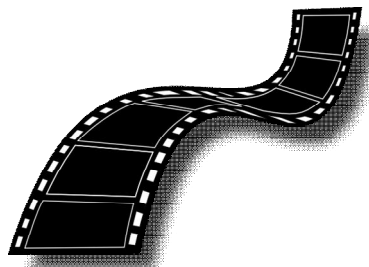
»V Sloveniji je prevladal koncept, da so otroci ustvarjalci, da je otrokovo ustvarjanje igra in delo hkrati. Snemanje individualnih zamisli ali v majhnih, spontanah skupinah, se je pokazalo kot najbolj obetaven način otroške filmske ustvarjalnosti. Tako lahko mladi ustvarjalci vzpostavimo pristen odnos do teme, ki jo želimo s filmom pokazati. Način, kako to storiti, je lahko individualen in izviren.«

Povzameva pa lahko tudi:

Filmske vzgoje je bilo v šolah včasih več kot danes. Že leta 1964 so organizirali prvo javno predvajanje filmov, ki so jih posneli učenci osnovnih šol. Predstavili so kar dvanajst filmov mladih osnovnošolskih ustvarjalcev.

V naslednjih letih se je drastično povečalo število šol, ki so ustanovljale filmske krožke, od leta 1965 pa so začela potekati vsakoletna srečanja najmlajših filmskih ustvarjalcev, kjer prikazane filme v minulem letu skupaj z nekaj ostalimi, kritično ocenijo.

Srečanja mladih filmskih ustvarjalcev potekajo še danes. V letu 2010 je bilo srečanje rekordno po številu prispelih filmov¹⁰, saj jih je prispelo več kot sto, kar dokazuje, da je kljub premajhni ozaveščenosti otrok o filmski vzgoji in umetnosti ta še vedno prisotna med mladimi.

¹⁰ http://www.jskd.si/film-in-video/izobrazevanje_film/otroska_delavnica/izola_10/uvod_izola_srecanje_najmlajsh_10.htm

Nato sva se lotili knjige Filmska vzgoja na Slovenskem – kako se je širila filmska kultura na Slovenskem (Mirjana Borčič, Umco in Slovenska kinoteka, Ljubljana, 2007; str. 18-25). Iz nje sva ugotovili tole:

V letih po drugi svetovni vojni so učitelji Boža Breclj v Postojni, Ivo Arhar na Ptuj, Ante Novak v Murski Soboti in mnogi njihovi kolegi na osnovnih šolah »kradli« ure pouka, predvidenega za učenje slovenskega jezika, in filmsko vzgojo pripeljali v šolo skoraj »skozi stranska vrata«.

Leta 1962 je posebna komisija pedagogov v sodelovanju s Francetom Brenkom in Vitkom Muskom izdelala prve osnutke učnega načrta za filmsko vzgojo v osnovni in srednji šoli.

Leta 1963 nastopi zlato obdobje sedme umetnosti v slovenskih šolah. Zaživela je tudi pobuda zavoda za šolstvo, da bi film včlanjevali v vzgojno-izobraževalni proces. K tej pobudi je veliko pripomogla tudi Jovita Podgornik, tedanja svetovalka za slovenski jezik. Čeprav je bil film izrednega pomena, pa je začetni pogon kmalu zamrl. Tudi zavod SRS za šolstvo je kljub prizadevanjem mnogih pobudnikov vpeljevanje filmske vzgoje v pouk zavrgel. Filmska vzgoja je bila postavljena na stranski tir.

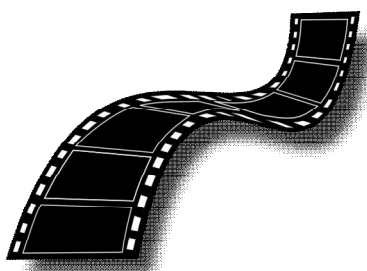
Po letu 1970 opazamo uspešno prizadevanje za filmsko vzgojo. V dogovoru z Odborom za film in televizijo pri Zvezi kulturno-posvetnih organizacij Slovenije, Zvezo prijateljev mladine Slovenije in zavodom SRS za šolstvo je začel Oddelek za filmsko vzgojo triletno preučevanje oblik in metod filmske vzgoje v osnovni šoli. V letih 1963-1969 je Oddelek organiziral ob rednem pouku na prošnje posameznih šol pregled potreb in približnega stanja filmske kulture osnovnošolskih otrok. Izkušnje je vzporejal z učnimi načrti mnogih drugih držav. Končno je nastal skromen, vendar za današnje razmere dokaj stvaren predlog osnutka učnega načrta za filmsko vzgojo v OŠ, ki je obsegala 6 ur pouka na leto.

V letih 1970/71 in 1972/73 sta Nuša Dragan in Mirjana Borčič ta osnutek preizkušali na ljubljanskih šolah. V ta program je bilo pri Pionirskem domu včlanjenih 5 šol (140 oddelkov) in izpeljanih kar 645 učnih enot filmske vzgoje v vseh razredih takratne osemletke. Narejene so bile podlage filmske vzgoje, ki se izogibajo pouku o filmu in se nagibajo k vzgoji za film, ki naj bi mlademu človeku omogočila boljšo komunikacijo z življenjem. Leta 1972 je bil osnutek sprejet in objavljen v učnem načrtu za OŠ. Nekaj manjših popravkov, kot so seznam filmov, ki naj bi jih uporabljali pri pouku ter reduciranje filmov na filmski trak S-8, je bilo objavljeno v februarški številki letnika 1978/79 revije Vzgoja in izobraževanje ter v biltenu šolske televizije (štev. 1-2, 1979/80). Filmska vzgoja v OŠ je takrat bila še zmeraj obvezna le v predmetniku za slovenski jezik od 1.- 8. razreda, ki je zanj predvideval 6 ur letno.

Pionirski dom v Ljubljani je vzporedno s preizkušnjo predloga učnega načrta začel preučevati nove oblike filmske vzgoje v rednem pouku. Ugotovili so, da se je na začetku leta 1964 za snemanje filmov navduševalo največ 13 in 14-letnih učencev. Filmsko vzgojo so leta 1971 začeli uporabljati tudi pri vzgoji predšolskih otrok. Slednje so prav tako ponudili slušno prizadetim in vzgojno motenim otrokom, saj lahko film s svojim posebnim mikom in delovanjem olajša prizadevanje za vživljanje prizadetih otrok v okolje.

V usmerjenem izobraževanju v srednjem šolstvu je bil film uvrščen v umetnostno vzgojo.

Končno je bilo filmski umetnostni namenjenih 10 pedagoških ur v devetletki. Kmalu se je pokazala potreba po izobraževanju delavcev za filmsko vzgojo.

Prejšnji zelo podobna je bila knjiga z naslovom Z glavo ob zid: filmska vzgoja včeraj – za danes in jutri (Mirjana Borčič, Infomedia3Filming, Ljubljana, 1997). Sledi nekaj poudarkov s strani 11, 17, 23:

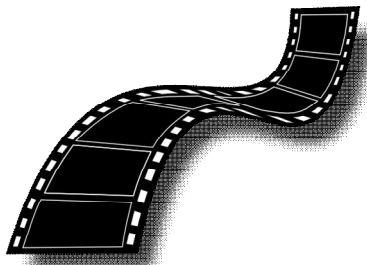
Življenje, ki ga živimo, je močno podvrženo tehničnemu in gospodarskemu razvoju. Film pa ni edino sredstvo, ki vpliva na mlade, saj je tukaj še mnogo drugih komunikacijskih sredstev (npr. televizija, zabavni tisk, zabavna glasba, reklame).

Film je v današnjem času bolj malo cenjen, saj ga prekašajo druga sredstva. Vsa komunikacijska sredstva so po svoje privlačna in imajo velik vpliv na današnjo družbo, zato se jim ne moremo upreti ali jih prepovedati. Prednost teh sredstev je v avdiovizualnem zaznavanju. Vendar pa so tukaj tudi slabosti, kot je zasvojenost mladine s temi sredstvi. Zelo hitro zadostijo potrebam mladih, vendar se vrivajo v njihovo podzavest in zavest. Velikokrat delujejo tudi na način našega mišljenja. Današnja mladina misli veliko bolj vizualno, kot so to počeli včasih. Nevarnost, ki je prav tako očitna v današnjem času, pa je velika priložnost za manipulacijo z mladimi, prav pri množičnih komunikacijskih sredstvih. Torej bi morali mladim omogočiti takšne metode dela, ki mlademu človeku same po sebi niso škodljive in zavajajoče, ter bi učitelju onemogočile zavestno ali podzavestno manipulacijo z mladimi. To je težko, saj zahteva veliko strpnega dela, razgledanosti in izkušenj. Spoznane metode pri filmski vzgoji so lahko dobra izhodišča za izpeljavo te težavne naloge.

Drugače pa je bil pri nas za filmsko vzgojo v šolah najboljši začetek 60. let. Uradno je prišla v učne načrte srednjih in višjih šol v 70. letih. Do upada zanimanja pri

šolskih oblasteh pride v 80. letih. Vse večji poudarek na vseh medijih, vse manj pa na filmu se zgodi v 90. letih. Tako se pojavi izbirni predmet vzgoja za medije v OŠ v začetku 21. stoletja, ki pa ne vsebuje filma.

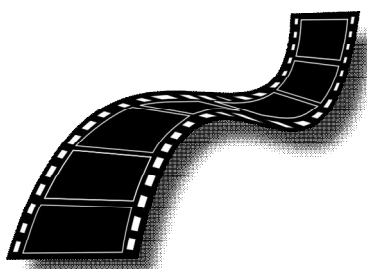
(Slovarček: manipulirati = upravljati z nekom, nekoga voditi po svoji volji)

V začetku najinega dela sva se že bali, da bova morali prelistati vse izvode brezplačne revije o filmih Premiera, saj nekateri uvodniki vsebujejo razmišljanja gospoda Sama Ruglja o najini temi. Kasneje sva na srečo v knjižnici odkrili njegovo knjigo, ki je sestavljena iz njegovih člankov, in tako dosti lažje prišli do podatkov. Naslov knjige je Gledalec/Bralec (Samo Rugelj, UMco, Ljubljana, 2009).

Gospod Rugelj ugotavlja, da Slovenci, razen redkih prebliskov nekaterih talentov, za sedaj na splošno nimamo možnosti, da bi se pri nas vzpostavila prava in zrela filmska zavest, s katero se lahko ponašajo marsikje po Evropi, denimo v Franciji ali na Danskem. Le zakaj je tako, se vprašujeva? Meniva, da bi čim bolj zgodnja filmska vzgoja k temu veliko pripomogla.

Zapiše tudi, da je bila filmska vzgoja pri nas že kar uspešna in v okviru izobraževanja konec osemdesetih let ponekod vpeljana kot del pouka. V šestdesetih in sedemdesetih letih so si filmski pedagogi zelo prizadevali za učenje o filmu, v devetdesetih letih pa je sočasno in zaradi napredka računalniške industrije zanimanje za filmsko vzgojo in ostale vizualne medije začelo upadati.

Na koncu sva prelistali tudi dva priročnika za izvajanje filmske vzgoje v šolah z naslovom Poglej si z novimi očmi. Prvi del je namenjen otrokom od tretjega do enajstega leta starosti, drugi pa najstnikom (Vodnik za poučevanje otrok/najstnikov o filmu in televiziji, namenjen učiteljem, vzgojiteljem in staršem, Umco in Slovenska kinoteka, Ljubljana, 2006.)

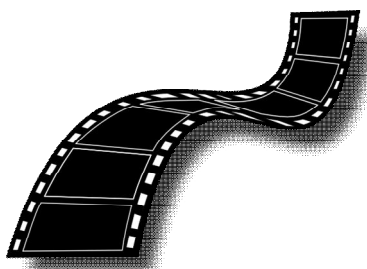
V teoretičnem delu priročnika, na straneh 9, 12-13 in 84, sva prebrali:

Današnje mladostnike, torej tudi naju, odrasli pogosto imenujejo »zaslonarji«, ker se naša uporaba medijev ne razlikuje po posameznih medijih. Spremenili smo način uporabe medijev, saj svet za nas nima fizičnih mej, ampak ga razumemo kot globalno mrežo brezžične povezanosti. Če starejši večino informacij v družbi dobijo prek medijev, morajo biti medijsko pismeni, prav tako pa morajo starejši to pismenost prenašati na nas mladostnike.

»Gibljivkam« bi morali v 21. stoletju zagotoviti ustrezen položaj v izobraževanju. Nekateri zavzeti učitelji v »gibljivkah« vidijo več kot le vsebino, ki jo je treba vključiti v učni program. Vlaganje v opremo, programe in omrežja obetajo, da bodo »gibljivke« postale dostopne v razredih, kjer jih bo mogoče tudi obdelovati in jih pošiljati naprej.

Pomen »gibljivk« v učnih načrtih je pojasnjen v poročilu delovne skupine za filmsko izobraževanje (Film Education Working Group) o prihodnosti filmske vzgoje v Združenem kraljestvu z naslovom Making movies matter iz leta 1999¹¹. Tam ugotavljajo, da sta film in televizija tako odlično učno sredstvo zaradi tega, ker sta tako izrazito cenjena tudi zunaj šole. Pogosto se zgodi, da sta v širši skupnosti deležni več občudovanja kot pa znotraj šolskega učnega programa.

(Slovarček: Gibljivke = gibljive slike; filmi, serije, oddaje, video posnetki ...)

UGOTOVITVE

Nekaj posameznikov se je za uvedbo filmske vzgoje v osnovne šole zelo trudilo. Čez nekaj časa je bil njihov trud poplačan in tako je nastal prvi osnutek učnega načrta za filmsko vzgojo. Žal dandanes tega truda ne cenimo več, saj je filmske vzgoje v šolah vedno manj oz. skoraj nič. Pred 20-30 leti ter tudi še dosti prej je bilo torej za to področje v slovenskem osnovnem šolstvu, kljub slabšim tehnološkim sredstvom, veliko bolje poskrbljeno.

Film je odlično sredstvo za kvalitetne oblike učenja in poučevanja. Žal pa bolj kot se bližamo današnjim časom, manj pomemben je film v slovenskem šolstvu.

¹¹ <http://www.ubuntu.ie/documents/making-movies-matter.pdf>

Ugotovili sva tudi, kar sicer že veva, da je današnja mladina zelo odvisna od računalnikov in drugih tehnoloških naprav. »Gibljivke« so pomembne v šolah, tako za splošno razgledanost kot za burjenje domišljije.

UČNI NAČRTI PREDMETOV V OSNOVNI ŠOLI

UČNI NAČRT ZA SLOVENŠČINO:

- Učenci v 3. triletju napišejo scenarij za krajši film oz. televizijsko igro. Lahko ga kasneje tudi posnamejo z video kamero.
- Učenci pišejo realistične in fantastične sestavke, v katerih se prepoznajo različni motivi za ravnanje književnih oseb. Te motive prevzemajo iz prebranih književnih del in drugje (film, TV, strip, resničnost ipd.).
- Učenci primerjajo dogajalne prostore in čase književnosti in filma, primerjajo dogajanje v književnem delu s tistim na filmu ter komično perspektivo v knjižnem delu primerjajo s tisto v gledališki predstavi in filmu.
- Učenci gledajo, doživljajo in vrednotijo film. Razlikujejo trivialni in umetniški film. Ob gledanju trivialnega filma prepoznajo zgradbo izdelka, predvidljivost dogajanja in tipe oseb. Primerjajo tudi književno, gledališko in filmsko izraznost glede na osnove filmskega jezika.
- Učenci v 2. triletju doživljajo in razlikujejo trivialni in estetsko polnovredni film, ter opazujejo kliše/izvirnost trivialnega filma.
- V 5. razredu otroci obnovijo svojo najljubšo risanko, film, knjigo, TV oddajo in svojo izbiro utemeljijo.
- V učnem načrtu za slovenščino za 1. triletje otroci pri pouku slovenščine poslušajo in gledajo: učiteljevo branje, radijske igre, lutkovne predstave, otroške filme in risanke.
- V okviru medijske vzgoje se učenci začnejo zavedati izpostavljenosti medijev, na katere naletijo vsak dan, se usposobijo za kritično presojanje in vrednotenje njihovih izdelkov. Razlikujejo umetniški in trivialni film.

UČNI NAČRT ZA ANGLEŠČINO:

- otroci se učijo na podlagi izvirnih jezikovnih gradiv, avdio-video gradiv.

UČNI NAČRT ZA IZBIRNI PREDMET VZGOJA ZA MEDIJE:

- omenjeni so mediji, kot so časopis, radio in televizija, filma in filmske vzgoje pa konkretno ne omenja.

PREGLED PREDMETNIKA IN UČNEGA NAČRTA ZA SLOVENŠČINO ZA OSNOVNE ŠOLE IZ LETA 1983

Ker vseskozi ugotavljava, da je bilo filmske vzgoje v OŠ včasih več, sva se odločili pregledati star učni načrt iz leta 1983. Dobili sva ogromno podatkov ter ogromno odgovorov na najina vprašanja. Zanimalo naju je tudi, kaj so si včasih sploh predstavljali pod besedo *filmska vzgoja*. Odgovor sva prav tako našli v učnem načrtu iz leta 1983:

(citirano iz: Učni načrt za slovenščino, 1983, stran 77, prvi odstavek)

»Filmska in TV vzgoja je posebna zvrst umetnostne, kulturne in estetske vzgoje. S filmsko in TV vzgojo izpolnjujemo dve temeljni nalogi:

- vzgojo s filmom, kjer filmska vzgoja opravlja splošnoizobraževalno funkcijo; omogoča mlademu gledalcu, da bi razumel sebe in svet;
- vzgojo za film ali filmsko vzgojo v ožjem smislu, kjer razvijamo odnos do filma kot umetnosti in medija.«

1. razred:

V prvem razredu so leta 1983 filmski ter TV vzgoji namenili kar 6 ur, kar je skoraj toliko kot filmski vzgoji v osnovnih šolah namenjamo danes v celotni devetletki.

V okviru filmske vzgoje so prvošolčki opisovali dogajanja na poljubnih fotografijah, sestavljali poljubno razrezane slike, zaznavali spremembe v podobnem ilustrativnem gradivu, nizali prizore s pomočjo didaktične igre *Tisoč zgodb* ter po projekciji kratkega otroškega filma likovno izrazili neposredno doživetje (npr. takrat igrani film Puriše Đorđevića: *Otroka na Zemlji*). Prav tako so obnavljali film v obliki stripa ter razporejali filmske prizore v poljubno število slik na istem listu velikega formata. Ogledali so si tudi lutkovni film (npr. Prebrisani Jurček), ki je omogočal učencem, da obnovijo zgodbo in čustveno ovrednotijo vedenje glavnih junakov.

2. razred:

V drugem razredu osnovne šole so leta 1983 prav tako filmski vzgoji posvetili kar 6 ur.

Drugošolci so po spominu risali po fotografiji, ki so jo videli za kratek čas neposredno pred tem, oblikovali lepljenke ene fotografije, tako da so izrezali elemente slike in dobil lepljenko z novo vsebino ter obnavljali film in filmske zgodbe s poudarkom na oznaki značajskih lastnosti glavnih junakov (npr. ob risanju filma *Obisk iz veselja*). Pogovarjali so se tudi o TV nadaljevanke.

3., 4., 5. razred :

Učenci v tretjem, četrtem in petem razredu so prav tako filmski vzgoji v vsakem od razredov posvečali kar 6 ur rednega pouka.

V tretjem razredu so se po ogledu filma (npr. animirani film o Baltazarju) pogovarjali o zapletu in razpletu zgodbe.

Četrtošolci so si na primer ogledali igrani film ter narisali prizor, ki je najbolj pomemben za razvoj filmske zgodbe. Prav tako so se pogovarjali o značajskih lastnostih in odnosih med igranimi junaki gledanega filma.

V petem razredu pa so za filmsko vzgojo uporabili kratke TV filme, ki so zaradi svoje jedrnatosti in zanimivosti primerni za uporabo med učno uro. V šolskem letu so v petem razredu predvajali kar pet kratkih filmov v učne namene.

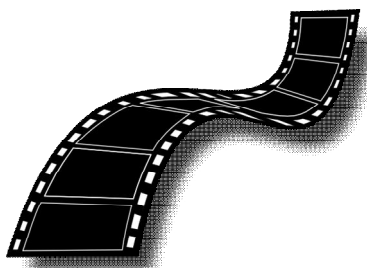
6., 7., 8.razred:

V šestem, sedmem, osmem razredu so prav tako namenili 6 ur v posamičnih razredih.

V šestem razredu so pogovori o filmu in TV sporedu postajali še bolj stvarni. Nakazali so razlike med zgradbo, temo in idejo filma. Strokovnih filmskih izrazov pa še vedno niso uporabljali.

Pouk je v sedmem razredu glede filmske vzgoje postal že zahtevnejši, čeprav je bilo težišče še vedno na pogovorih o filmih, ki so jih gledali v šoli. Pogovore so prilagajali znanju in izkušnjam učencev. Učence so prav tako seznanili z značilnostmi dokumentarnega, igranega in animiranega filma.

Osmošolci so v takratnem času dobili nekaj več informacij o filmski vzgoji, ki so potrebne za splošno izobrazbo. Nekaj več so zvedeli o filmskih zvrsteh in TV oddajah ter se seznanili z začetki jugoslovanske kinematografije in televizijo. V osmem razredu so učenci začeli uporabljati filmsko izrazje.

UGOTOVITVE

Iz učnih načrtov sva ugotovili, da je filmski vzgoji v celotni devetletki namenjeno približno 6 ur rednega pouka. Če bi se učenci želeli dodatno poučiti o filmu, pa temu ni namenjen kakšen dodatni ali izbirni predmet.

V takratni osemletki (1983) so filmski vzgoji namenili kar 48 ur rednega pouka, kar je osemkrat več kot ji v celotni devetletki namenjamo danes. Očitno so sedmo umetnost včasih cenili mnogo bolj kot to počnemo danes, čeprav bi lahko mislili, da je zaradi napredka današnje tehnologije to ravno nasprotno.

INTERVJU

Prvi intervju sva izvedli z gospodom (zdaj že doktorjem znanosti) Samom Rugljem, glavnim urednikom brezplačnih revij o knjigi in filmu Bukla in Premiera, trenutno pa tudi vršilcu dolžnosti direktorja Slovenskega filmskega centra, javne agencije RS¹².

Intervju sva izvedli po elektronski pošti, in sicer 14. oktobra 2010, odgovoril pa nama je še isti dan.

Sledi dobesedni prepis:

Dober dan! Sva mladi raziskovalki, Megi in Eva, osmošolki s IV. OŠ Celje, ki delava raziskovalno nalogo z naslovom Filmska vzgoja v osnovnih šolah – ali jo potrebujemo. Najina mentorica nama je povedala, da Vi izdajate reviji Premiera in Bukla, in da velikokrat kaj napišete na to temo, zato sva se odločili, da bi vam postavili nekaj vprašanj. Upava, da si boste za naju vzeli malce časa in nama odgovorili na nekaj vprašanj:

1. Imate kakšen pregled nad tem, v katerih oblikah in v kakšni količini se izvaja filmska vzgoja v slovenskih OŠ dandanes?

Tega pregleda nimam, vprašanje je, če sploh obstaja, če ga je možno dobiti, je to na Zavodu za šolstvo RS. Kolikor vem, vse skupaj poteka najbolj glede na osebno afiniteto učiteljev do filma. V zadnjih letih je Zavod za šolstvo poskušal zadeve na tem področju pospešiti, a z mešanim uspehom.

2. Ali je bilo filmske vzgoje v OŠ v preteklosti (20-30 let nazaj) več ali manj kot danes?

Na splošno je bilo filmske vzgoje največ v letih 1955-1980, a tudi takrat ni bila integralni del vzgojno-izobraževalnega sistema. Ob vpeljavi usmerjenega izobraževanja 1981 je nastal tudi učbenik filmske vzgoje za te potrebe, a je bil dejansko relativno malo uporabljen. Po letu 2005 so poskusili, da bi film postal integralni del pouka, a je, kolikor vem, samo majhen del vsebine.

3. Kar nekaj učiteljev slov. OŠ uporablja filme za ilustracijo določenih vsebin pri pouku. Kaj pa poučevanje o sami filmski umetnosti? Filmska teorija, filmska produkcija, celo samo ustvarjanje? Bi to sodilo v OŠ, ali je morda prezahtevno?

Ja, filmska vzgoja ima dve smeri, kot sta pravilno ugotovili. Večina profesorjev uporablja film zgolj za ilustracijo, popestritev določene vsebine, spoznavanje zakonitosti medija kot takega, z vsem kar sodi zraven, od zgodovine do teorije, je veliko bolj redko. To pa, glede na to, da smo že nekaj časa v video kulturi seveda

¹² <http://www.film-center.si/direktor>

sodi tudi v OŠ, o poučevanju tovrstne filmske vzgoje smo izdali celo dva učbenika, enega za OŠ in drugega za srednjo šolo. Naslov je Poglej si z novimi očmi 1 in 2.

4. Zakaj bi bilo pomembno filmsko vzgojo vključiti v program OŠ?

Zaradi tega, ker se vse več informacij dobiva preko gledanja gibljivih slik na raznih zaslonih, od telefonov do kina, in je smiselno, da se mladi naučijo kritično razbirati zakone tovrstnega izražanja in posredovanja informacij.

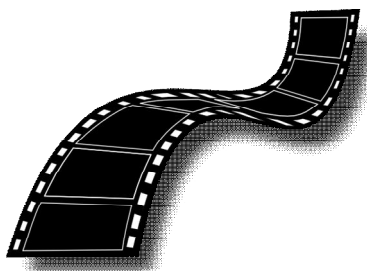
5. V kakšni obliki naj bi se izvajala (izbirni predmet, krožek, delo z nadarjenimi ...)?

Možne so vse opcije, običajno je vse odvisno od tistega, ki naj bi to počel, tudi od njegovega znanja o tehnologiji. Vprašanje je, ali to bolj sodi k pouku računalništva ali slovenščine in umetnosti, no, vse je odvisno od tega ali je učitelj v stanju pokazati, kako poteka načrtovanje, snemanje in montaža filma. V ta namen smo ravnokar izdali knjigo 130 projektov za uvod v snemanje filmov.

6. Imate kaj upanja, da se bo kdaj kaj premaknilo v tej smeri pri ustreznih ljudeh na šolskem ministrstvu oz. na zavodu za šolstvo?

Osebnost sem že precej izgubil upanje. Nasa založba je v sodelovanju s Kinoteko v zadnjih štirih letih izdala dovolj knjig, da se vsak, ki to želi, filma in filmske vzgoje, loti neodvisno od institucij. Najbrž bosta že končali srednjo šolo, preden se bo kaj resneje premaknilo.

Srečno naprej, lp, Samo

Drugi intervju sva opravili z ravnateljico naše šole, go. Nevenko Matelič Nunčič, in sicer 23. decembra 2010, v njeni pisarni. Šlo je za pogovor, v kateri sva jih zastavili skoraj enaka vprašanja kot gospodu Ruglju, njene odgovore pa sva malo sproti zapisovali, malo pa sva jih obnovili po spominu takoj po končanem intervjuju (snemanje se nama ni zdelo primerno). Ravnateljica nama je ob koncu pogovora izročila tudi izvod učnega načrta za slovenščino iz leta 1983, katerega poudarke ste lahko prebrali v prejšnjem poglavju.

1. Imate kakšen pregled nad tem, v katerih oblikah in v kakšni količini se izvaja filmska vzgoja v slovenskih OŠ dandanes?

Ga. ravnateljica nama je povedala, da tega pregleda nima. Kljub temu pa meni, da osnovne šole v svoj program vključujejo ogled različnih filmov ter izvajajo različne aktivnosti povezane s tem (npr. ogledi filmov in gledaliških predstav ob kulturnih dnevih ...)

2. Ali je bilo filmske vzgoje v OŠ v preteklosti (20-30 let nazaj) več ali manj kot danes?

»V preteklosti je bilo filmske vzgoje definitivno več.«

3. Kar nekaj učiteljev slovenščine v OŠ uporablja filme za ilustracijo določenih vsebin pri pouku? Kaj pa poučevanje o sami filmski umetnosti? Filmska teorija, filmska produkcija, celo samo ustvarjanje? Bi to sodilo na OŠ ali je morda prezahtevno?

»Menim, da je film odlično dopolnilo k pouku, saj bi morali biti vsi učenci seznanjeni vsaj s teoretičnimi osnovami filmov. Primerno pa se mi to zdi tudi zato, ker je filmska vzgoja zelo aktualna v sedanjem času« Izvedeli sva tudi, da se ravnateljici to ne zdi prezahtevno za OŠ.

4. Zakaj bi bilo pomembno filmsko vzgojo vključiti v program OŠ?

»Mislim, da bi bilo filmsko vzgojo potrebno vključiti v program OŠ, ker je le-ta zelo pestra in bogata. Z ustrezno presojo pa bi učenci znali tudi kritično izbirati med filmi.« Skupaj smo tudi ugotovile, da je film najmlajša umetnost, zato bi se ji morali tudi malo bolj posvetiti.

5. V kakšni obliki naj bi se izvajala (izbirni predmet, krožek, delo z nadarjenimi ...)?

Ravnateljici so se zdele vse tri oblike možne, saj bi se filmska vzgoja lahko izvajala kot del obveznega programa, bodisi v pouku slovenščine ali katerega drugega predmeta.

6. Imate kaj upanja, da se bo kdaj kaj premaknilo v tej smeri pri ustreznih ljudeh na šolskem ministrstvu oz. na zavodu za šolstvo?

»Menim, da se v bližnji prihodnosti na tem področju ne bo kaj bistveno spremenilo, saj je za naslednja leta že opravljena prenova učnega načrta, vendar v njem ni predvideno izvajanje filmske vzgoje. Ne glede na to pa so tudi nekateri učitelji že dali pobudo za to. Upam, da se bo v prihodnosti tu kaj spremenilo.«

Intervjuvali sva tudi nekaj učencev osmega in devetega razreda naše šole, ki so pri urah pouka delali na malce drugačen način. Ogledali so si filme, povezovali znanje pridobljeno pri različnih predmetih, brali knjige ali njihove povzetke, reševali delovne liste, delali v skupinah ter se o filmih tudi pogovarjali.

Skupina osmošolcev si je pri pouku angleščine ogledala film *Prevzetnost in pristranost*.

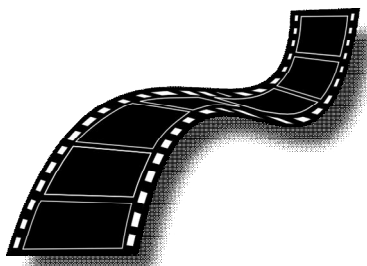
Pred tem so prebrali vse o tem romanu in njegovi avtorici, po ogledu filma pa pisali svoja mnenja, reševali delovne liste ter na koncu v šolski knjižnici izvedli debato v angleškem jeziku.

Vsi najini sogovorniki menijo, da je bil film zabaven in prijeten ter da bi si želeli imeti takšen način pouka tudi v prihodnje. Prav tako jim je bil všeč pogovor po filmu ter delo z učnimi listi. »Pouk je bil zanimiv, drugačen ter poučen!« pravijo najini sošolci, učenci osmega razreda.

Devetošolci so si pri pouku angleščine ogledali film *V for Vendetta* (*V kot vroče maščevanje*). Pred tem so pri pouku zgodovine jemali snov o totalitarnih režimih v 20. stoletju (fašizem, nacizem ...). Pri angleščini so potem ustvarili miselne vzorce na to temo (v angleškem jeziku), po ogledu filma pa debatirali o temah z učnih listov, ki so jih prejeli že med samim ogledom.

Intervjuvanim učencem je bil film všeč, ker je bil povezan z učno snovjo pri zgodovini in angleščini ter tudi vizualno zelo privlačen, zgodba pa zelo napeta. Film je bil v celoti v angleškem jeziku (tudi podnapisi), zato so si učenci tudi obogatili besedni zaklad. Učencem je bil tako všeč, da bi si ga z veseljem ponovno ogledali. »Bil je kakovosten ter res vreden ogleda,« so izjavili najini sogovorniki.

Poleg teh dveh skupin so si v tem šolskem letu učenci, po informacijah, ki sva jih dobili od svoje mentorice, ogledali tudi *Zaljubljenega Shakespeara* ter *Romea&Julijo* (slovenščina, 9. razred), *Trojo* (slovenščina, angleščina in zgodovina, 7. razred), *Percy Jackson in Olimpijci: kradljivec strele* (angleščina, 7. razred), *Pastirci* (slovenščina, 6.razred) ... ter morda še kaj, za kar ne vea, vse to ob uporabi učbenikov, beril, knjig, delovnih listov, projektnega dela, debat ... Z vsemi temi učenci se nisva pogovarjali, meniva pa, da so jim tovrstne učne ure najbrž kar všeč.

UGOTOVITVE

Filmska vzgoja v slovenski osnovni šoli ni prisotna v uradni obliki, ampak prepuščena interesu posameznih učiteljev. Pred 20-30 leti je bilo to dosti bolje urejeno. Nič ne kaže, da se bo na tem področju v prihodnosti kaj spremenilo.

Filmska vzgoja je pomembna za izobrazbo mladih v teh časih, ko prevladujejo vizualne informacije, umetnosti in zabava. Mlade je treba naučiti kritično presojati in to lahko dosežemo skozi filmsko vzgojo.

V preteklosti je bil film v osnovni šoli veliko bolj prisoten kot danes. Sprememb na tem področju glede na nove učne načrte ne pričakujemo. Vse oblike pouka bi bile primerne za izvajanje filmske vzgoje. Morda bodo največ prispevali posamezni zainteresirani učitelji.

Filmska vzgoja je pomemben način za vzgajanje kritične presoje pri otrocih.

Učenci brez izjeme uživajo v šolskih urah obogatenih s filmi; na tak način se jim zdi, da so se več naučili, bolje povezali snovi različnih predmetov ter se tudi zabavali oz. uživali.

ANKETNI VPRAŠALNIKI

ANKETA: FILMSKA VZGOJA V OŠ – UČITELJI

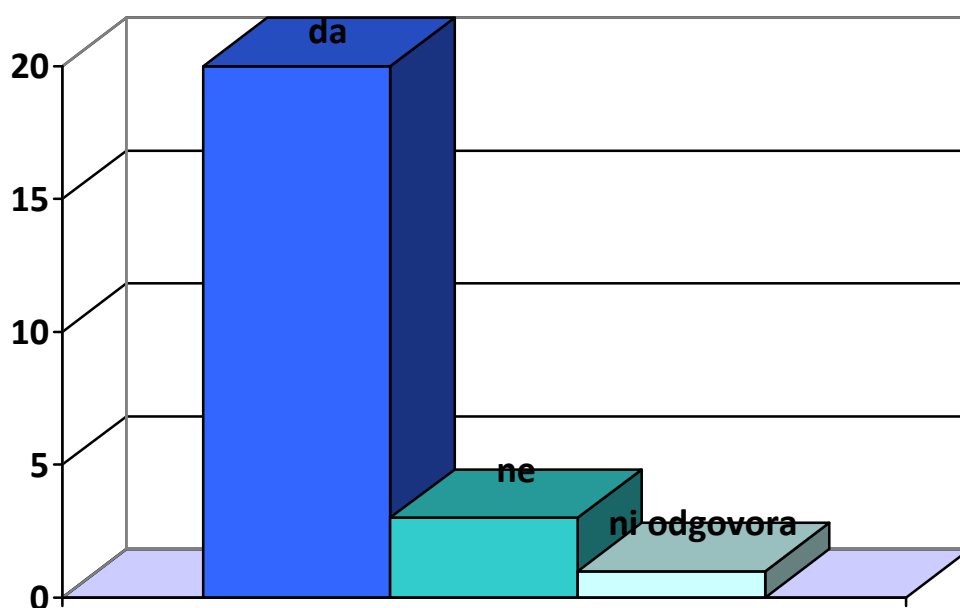
S prvim anketnim vprašalnikom sva želeli izvedeti, kako učitelji na naši šoli uporabljajo film pri svojih učnih urah ter kaj menijo o filmski vzgoji v osnovni šoli.

Razdelili sva 39 vprašalnikov, od tega sva dobili nazaj 24 uporabnih.

1. Ali kadarkoli uporabljate (igrani) film pri svojih urah pouka?

DA	20	83 %
NE	3	13 %
Ni odgovora	1	4 %

Tabela 1. Film pri pouku

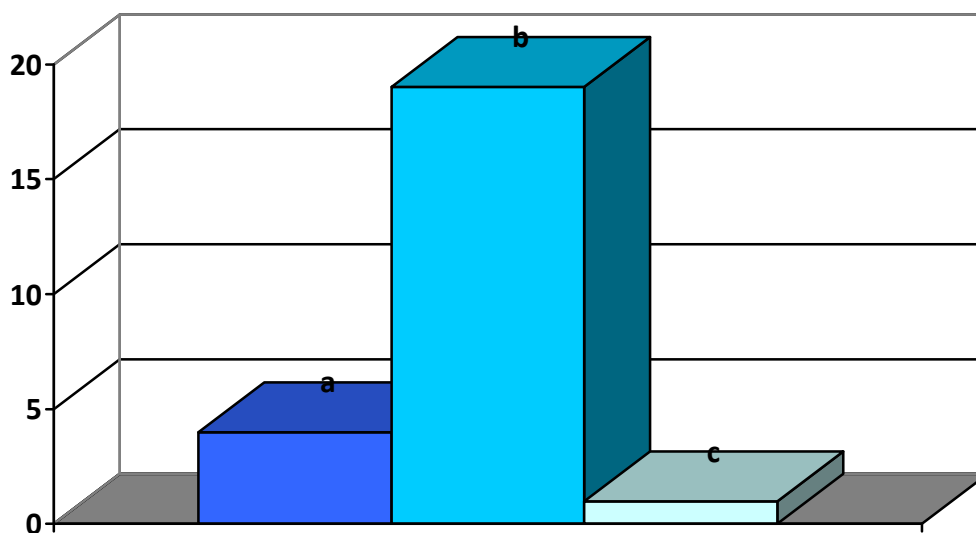

Graf 1. Film pri pouku

2. S kakšnim namenom ste kdaj uporabili (igrani) film pri svojih urah pouka?
- a) da bi učencem predstavili filmsko teorijo
 - b) da bi ilustrirali kakšno vsebino pri pouku (zgo, slo, ang ...)
 - c) da lažje prebrodite "prazne" dneve po 15. juniju

a	4	17 %
b	19	82 %
c	1	4 %

Tabela 2. Namen filma

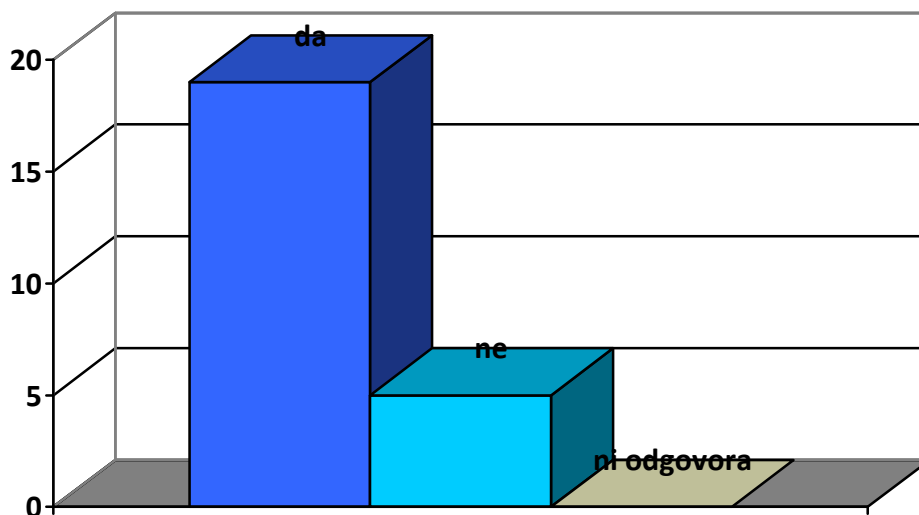
Graf 2. Namen filma

Pri tem vprašanju sva želeli tudi konkretne primere npr. pri katerih urah pouka so uporabili film. Primeri, ki so bili najpogostejši, so naslednji: angleščina, zgodovina, slovenščina, prometna vzgoja, francoščina.

3. Ali menite, da bi morala biti filmska vzgoja del programa v OŠ ?

DA	19	82 %
NE	5	18 %
Ni odgovora	0	0 %

Tabela 3. Filmska vzgoja v OŠ?

Graf 3. Filmska vzgoja v OŠ?

Pri tem vprašanju naju je zanimalo, zakaj tako mislijo.

Večina učiteljev, ki je obkrožila DA, je to argumentirala takole: filmsko vzgojo potrebujemo, ker učence to zanima; da bi otroci spoznali filmsko umetnost in si razvili kritično mišljenje; zaradi splošne razgledanosti in aktualizacije; za ustvarjanje pogledov na zgodovino in današnji svet; za burjenje domišljije; za osnovno izobrazbo in razširjanje obzorij.

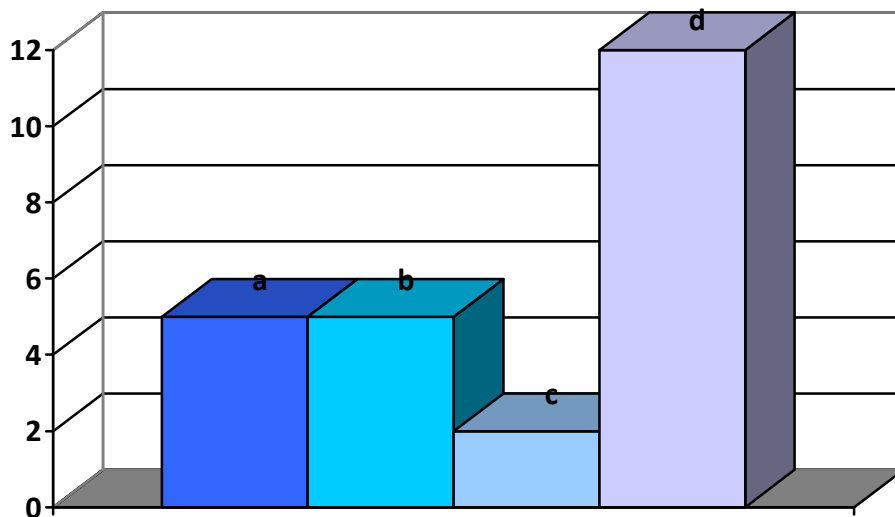
Pet učiteljev, ki so obkrožili odgovor NE, pa je bilo istega mnenja, namreč da zadošča že pouk slovenščine.

4. V kakšni obliki naj bi se filmska vzgoja izvajala:

- a) izbirni predmet
- b) interesna dejavnost (krožek)
- c) dodatni pouk oz. delo z nadarjenimi učenci
- d) prepleteno znotraj vsebin že obstoječih predmetov

a	5	21 %
b	5	21 %
c	2	8 %
d	12	50 %

Tabela 4. Oblika pouka

Graf 4. Oblika pouka

UGOTOVITVE

Več kot štiri petine učiteljev naše šole uporablja igrani film pri svojih urah pouka, večinoma zato, da bi ilustrirali kakšno učno vsebino. Enako število jih meni, da bi filmska vzgoja morala biti del programa osnovne šole. Večina (ki je polovica) bi jo izvajala skozi že obstoječe šolske predmete.

ANKETA: FILMSKA VZGOJA V OŠ – UČENCI

Podobno anketo kot med učitelji sva izvedli tudi med učenci tretje triade naše šole.

Med sedmošolce sva razdelili 64 anketnih vprašalnikov, uporabnih je bilo 53.

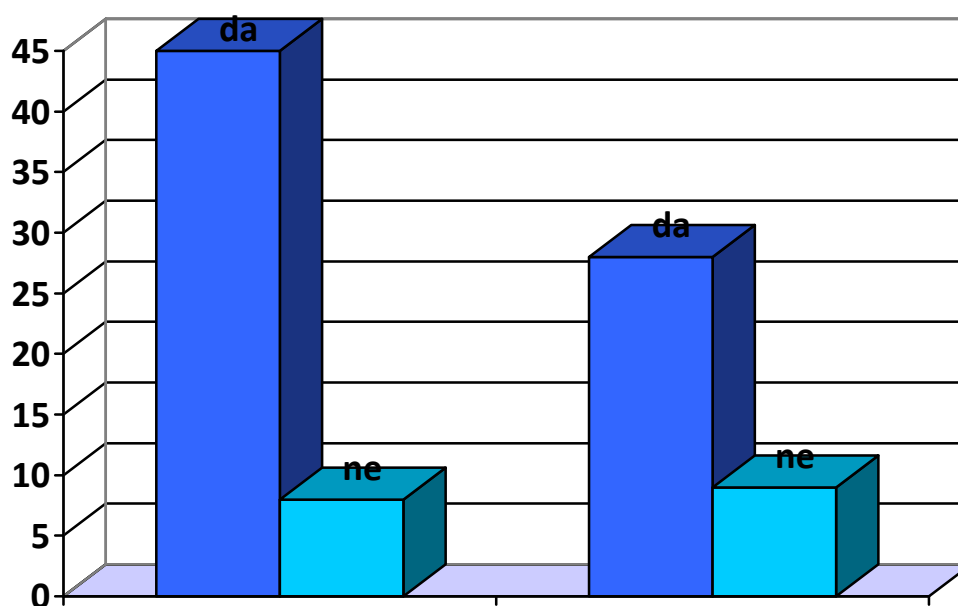
Med devetošolce sva razdelili 42 anketnih vprašalnikov, uporabnih je bilo 37.

Osmošolci so bili pri izpolnjevanju vprašalnikov tako neresni, da je bila večina odgovorov absurdnih in anketa neuporabna, zato rezultatov nisva vključili v svojo raziskavo.

1. Ali učitelji kadarkoli uporabljajo (igrani) film pri svojih urah pouka?

	7. razred-9. razred	7. razred-9. razred
DA	45-28	85 %-76 %
NE	8-9	15 %-24 %

Tabela 5. Film pri pouku – učenci

Graf 5. Film pri pouku – učenci

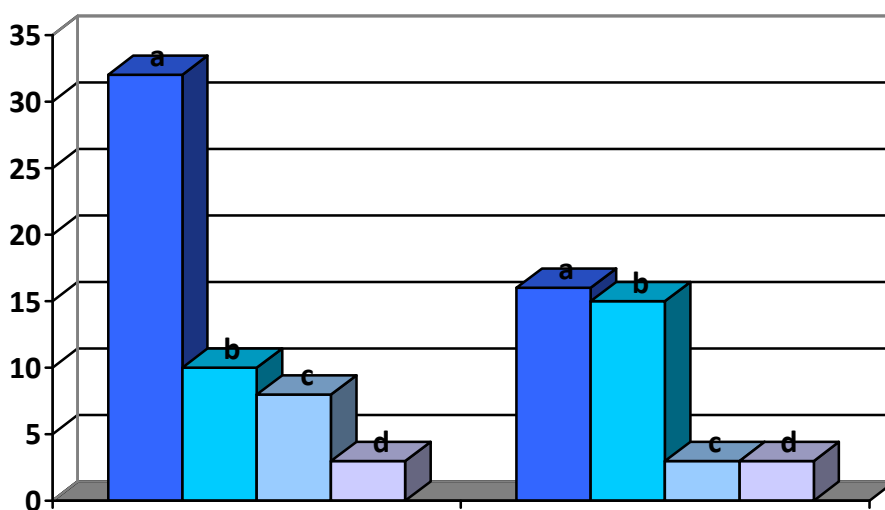
2. S kakšnim namenom so kdaj uporabili (igrani) film pri svojih urah pouka?

a) da bi ilustrirali kakšno vsebino pri pouku

b) da lažje prebrodite "prazne" dneve po 15. juniju

	7. razred-9. razred	7. razred-9. razred
a	32-16	60 %-43 %
b	10-15	19 %-41 %
Oboje	8-3	15 %-8 %
Ni odgovora	3-3	6 %-8 %

Tabela 6. Namen filma – učenci

Graf 6. Namen filma – učenci

Vse, ki so odgovorili z a), sva prosili še za konkreten primer.

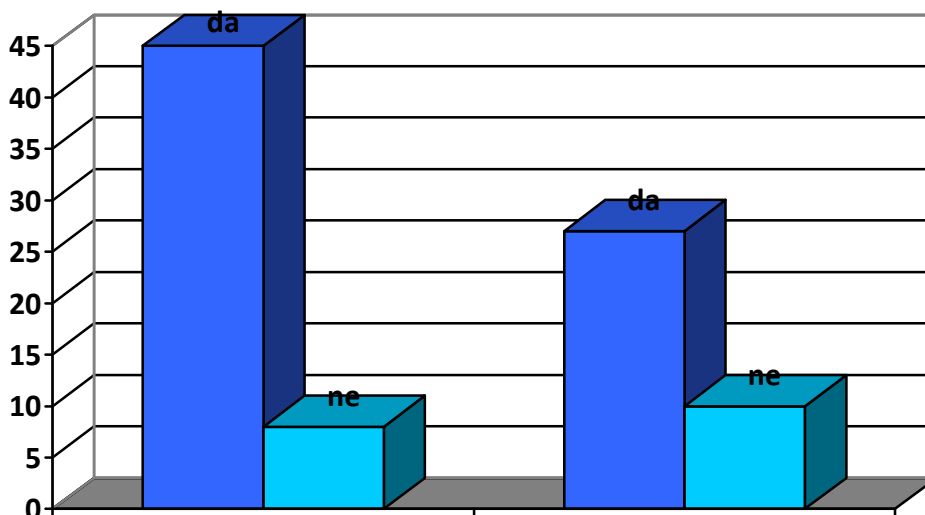
Sedmošolci so navedli zgodovinske filme, kot sta Gladiator in Troja, za prikaz življenja v določenem zgodovinskem obdobju; pri angleščini gledajo filme v angleškem jeziku z angleškimi podnapisi za izboljšanje besednega zaklada.

Devetošolci so navedli film V kot vroče maščevanje, s katerim so povezali znanje pri zgodovini (totalitarni režimi) in angleščini (besedišče); nekateri so navedli tudi Romea in Julijo pri pouku slovenščine.

3. Ali menite, da bi morala biti filmska vzgoja del programa v OŠ?

	7. razred-9. razred	7. razred-9. razred
DA	45-27	85 %-73 %
NE	8-10	15 %-27 %

Tabela 7. Filmska vzgoja v OŠ – učenci

Graf 7. Filmska vzgoja v OŠ – učenci

Vse sva prosili za argumente.

Sedmošolci so med koristmi filma v šoli navedli:

boljša vizualna predstava o snovi; ker se iz filmov več naučimo; bolj zabavne ure in sprostitev; snov, ki jo učitelji razlagajo bi še vizualno predstavil; tako bi si več zapomnili.

Tisti, ki so proti, so navedli, da:

filmska vzgoja pač ne spada v šolo; da imajo tisti, ki si želijo več izvedeti o filmu, za to izbirni predmet (to seveda ne drži)¹³; imamo že preveč predmetov; film predstavlja zabavo in ne sredstvo za poučevanje v šolah.

Devetošolci, ki so za film v šoli, so kot primer navedli podobne razloge kot sedmošolci, le da so še dodali, da film pomaga pri splošni razgledanosti in da je z njegovo pomočjo tudi dolgočasna snov lahko predstavljena na zanimiv način.

Tisti devetošolci, ki so proti, so prav tako navajali enake razloge kot sedmošolci.

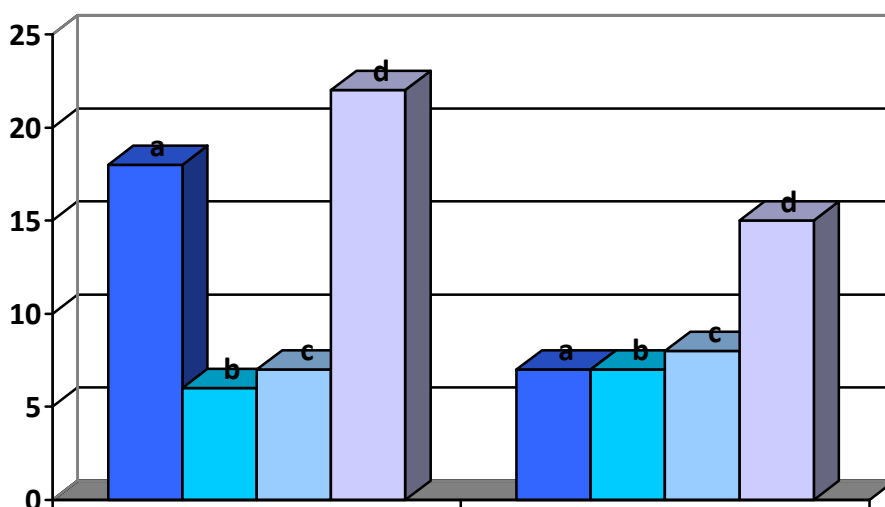
4. V kakšni obliki naj bi se filmska vzgoja izvajala?

- a) izbirni predmet
- b) interesna dejavnost (krožek)
- c) dodatni pouk oz. delo z nadarjenimi učenci
- d) prepleteno znotraj vsebin že obstoječih predmetov

¹³ Opomba avtoric

	7. razred-9. razred	7. razred-9. razred
A	18-7	34 %-19 %
B	6-7	11 %-19 %
c	7-8	13 %-22 %
d	22-15	42 %-40 %

Tabela 8. Oblika pouka – učenci

Graf 8. Oblika pouka – učenci

UGOTOVITVE

Več kot štiri petine sedmošolcev ter tri četrtine devetošolcev izjavljajo, da so že doživeli uporabo filma pri pouku.

Večina, nekaj več kot pol sedmošolcev in nekaj manj kot pol devetošolcev, pravi da je bil film v šoli uporabljen kot dodatek k popestritvi oz. večji razumljivosti učne snovi.

Več kot štiri petine sedmošolcev ter tri četrtine devetošolcev meni, da bi film moral biti del programa osnovne šole.

Večina vprašanih meni, da bi lahko filmsko vzgojo izvajali kot del že utečenih obveznih predmetov, nekaj manj bi jo želelo v obliki izbirnega predmeta.

ANKETA: KULTURNI DAN – OGLED FILMSKE PREDSTAVE

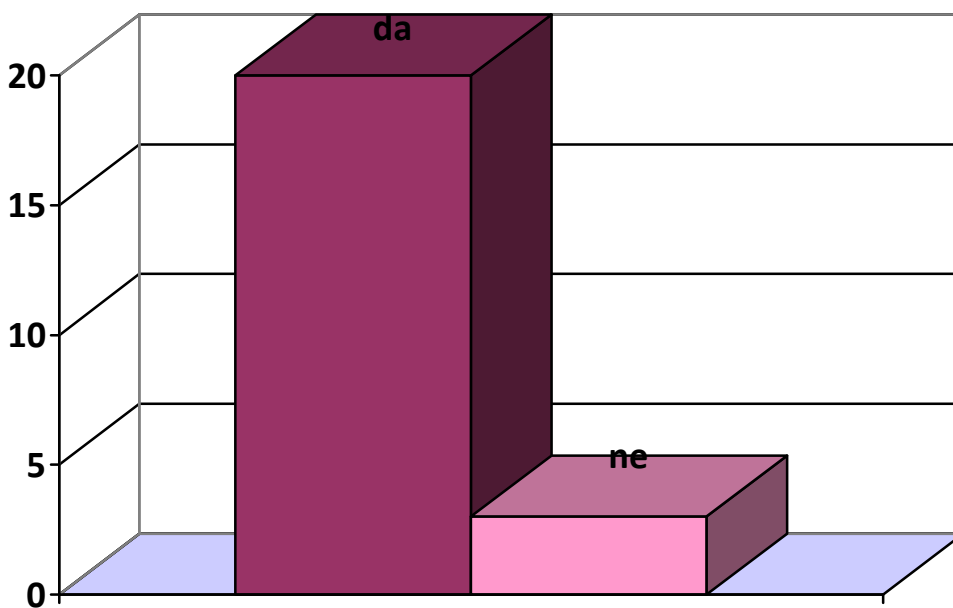
V torek, 21. decembra, smo imeli sedmo- in osmošolci naše šole kulturni dan. Medpredmetna povezava skozi filmsko vzgojo oz. filmska vzgoja skozi medpredmetno povezavo. Na razredni uri smo se pripravili na film in njegovo vsebino, potem smo si ogledali film (Skrivnost iz Kellsa) v kinu ter po vrnitvi v šolo imeli še različne delavnice (npr. animacija, kaligrafija, iluminacije, Kelti, Vikingi ...). Za evalvacijo dela ja mentorica razdelila učencem kratke vprašalnike, ki sva jih potem statistično obdelali. Vprašanja so bila odprtega tipa.

Anketo je bila izvedena med učenci sedmih in osmih razredov; njihovi odgovori so obdelani skupaj, saj so bile skupine mešane. Obdelali sva 86 vprašalnikov.

1. Ali ste že kdaj v šoli na takšen način kot danes doživeli filmsko predstavo s pripravo na razredni uri ter s projektnim delom kasneje?

DA	23	27 %
NE	63	73 %

Tabela 9. Filmski KD

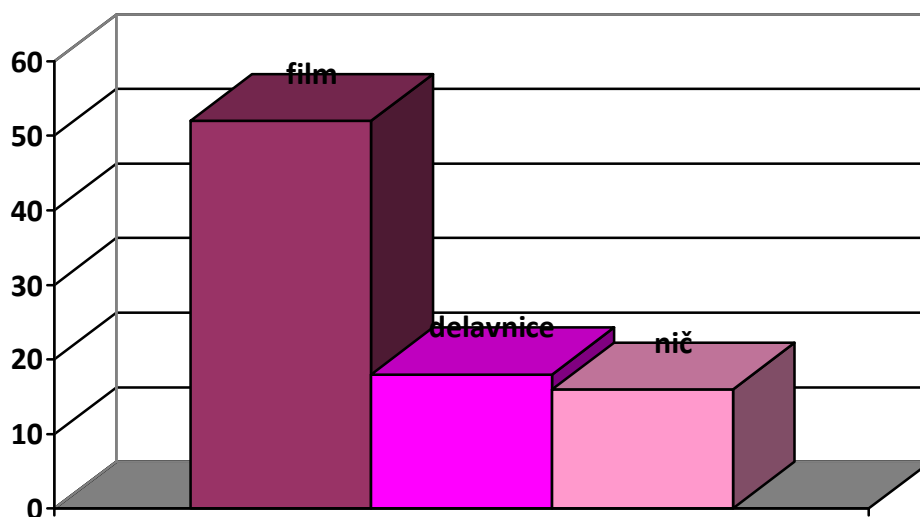

Graf 9. Filmski KD

2. Kaj vam je bilo danes všeč?

Film	52	60 %
Delavnice	18	21 %
Nič mi ni bilo všeč	16	19 %

Tabela 10. Kaj vam je všeč

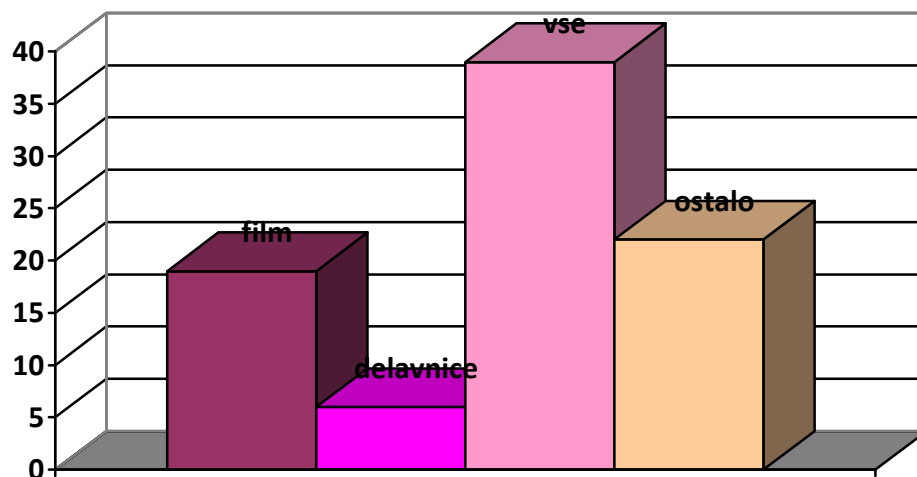

Graf 10. Kaj vam je všeč

3. Kaj vam ni bilo všeč?

Film	19	22 %
Delavnice	6	7 %
Vse mi je bilo všeč	39	45 %
Ostalo	22	26 %

Tabela 11. Kaj vam ni všeč

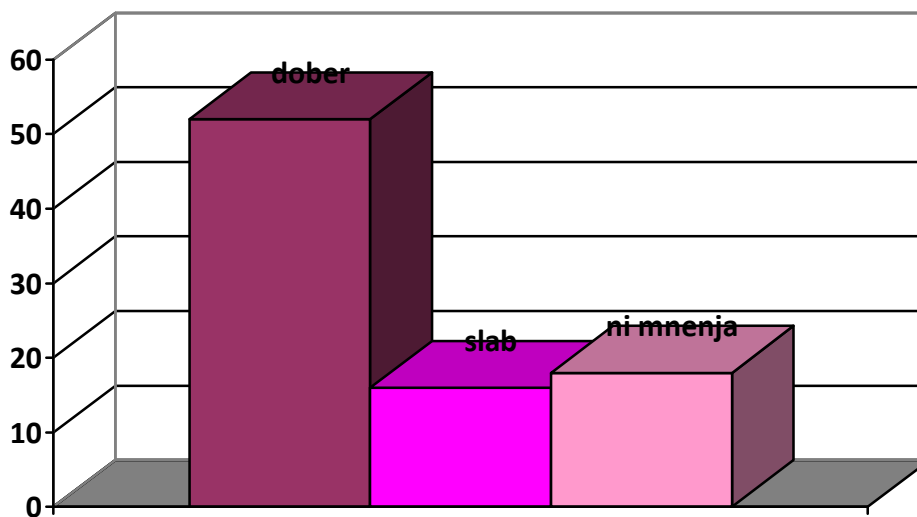

Graf 11. Kaj vam ni všeč

4. Kakšen se vam je zdel sam film?

Dober	52	60 %
Slab	16	19 %
Brez mnenja	18	21 %

Tabela 12. Kakovost filma

Graf 12. Kakovost filma

UGOTOVITVE

Večina (skoraj tri četrtine) anketirancev izjavlja, da še niso na takšen način doživeli ogleda filma v šoli, torej z interesnimi delavnicami, ki bi sledile samemu ogledu ter se nanašale na vsebino in produkcijo filma.

Dvema tretjinama je bil najbolj všeč sam film, petini pa delavnice. Skoraj polovica ni imela nobenih pritožb oz. jih ni nič motilo.

Sam film je bil všeč dvema tretjinama anketiranih.

ANKETA: KNJIGA ALI FILM

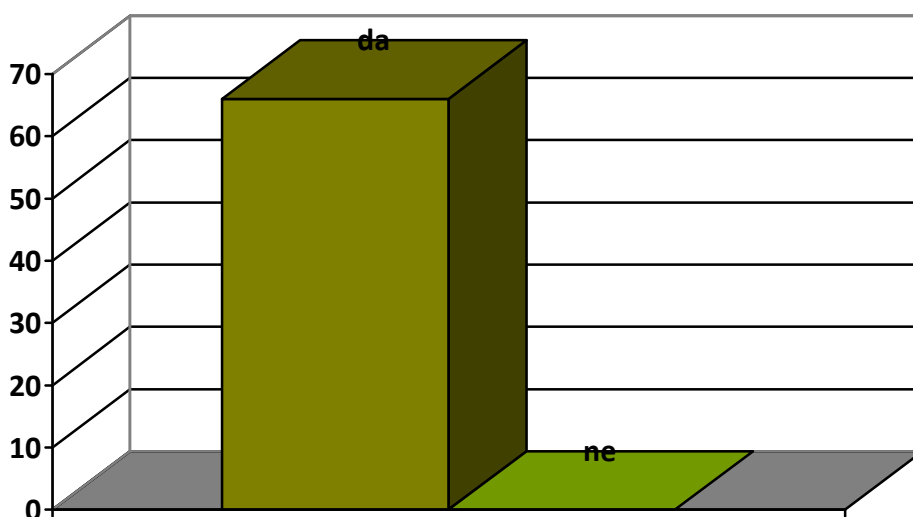
Naslednje ankete nisva izvedli sami, pač pa jo je na majhnem vzorcu izvedla najina mentorica pred tremi leti, potem pa rezultatov ni nikjer uporabila. Sedaj nama je prepustila podatke za to raziskavo. Anketa je bila izvedena v enem sedmem razredu (22), nivojski skupini osmega (21) in devetega razreda (23), vse skupaj je bilo torej 66 uporabnih anketnih vprašalnikov. Rezultate predstavlja skupaj.

Vprašalnik se je nanašal tako na branje knjig kot gledanje filmov ter na povezavo med obema. Vseh vprašanj je bilo 15, tukaj predstavlja samo tista, ki se nanašajo na temo najine raziskave.

3. Ali rad/-a gledaš filme (igrane)?

DA	66	100 %
NE	0	0 %

Tabela 13. Imate radi filme

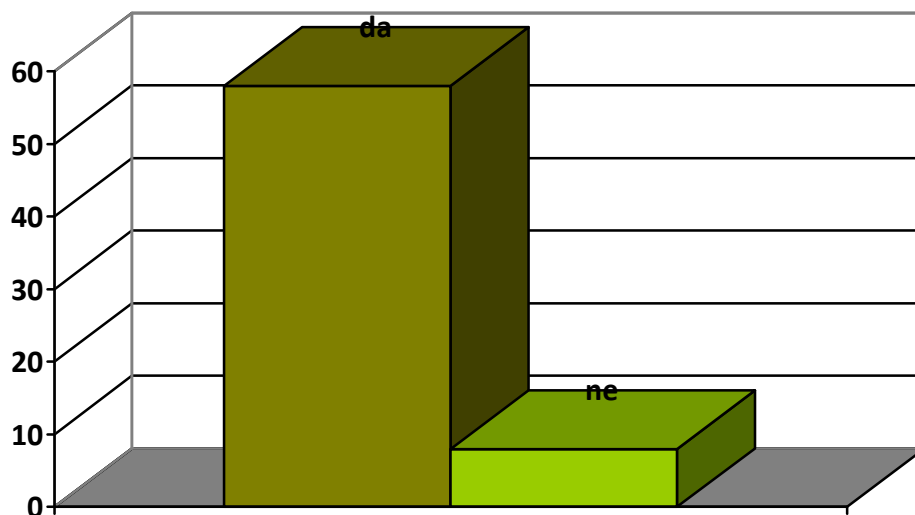

Graf 13. Imate radi filme

4. Ali rad/-a gledaš TV serije/nadaljevanke (igrane)?

DA	58	88 %
NE	8	12 %

Tabela 14. Imate radi serije

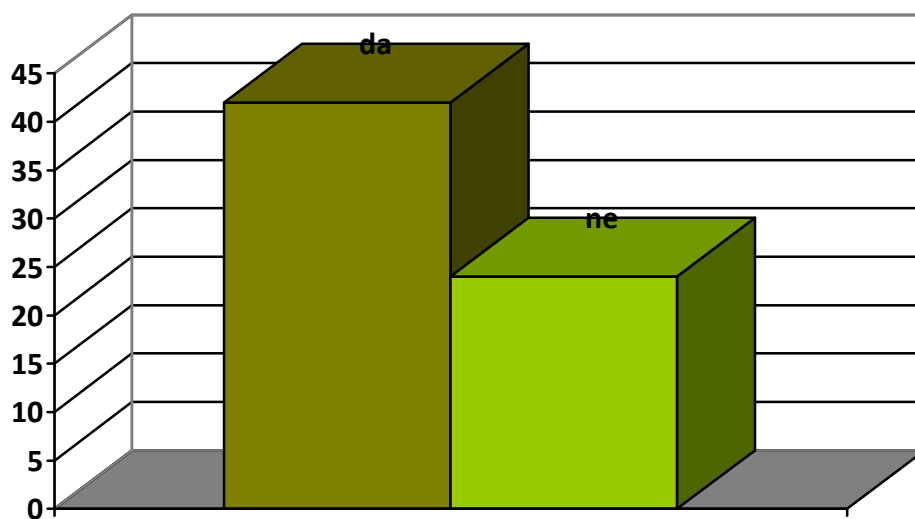

Graf 14. Imate radi serije

5. Si kdaj gledal/-a kakšen film/serijo posnet/-o po kakšnem romanu?

DA	42	64 %
NE	24	36 %

Tabela 15. Film po knjigi

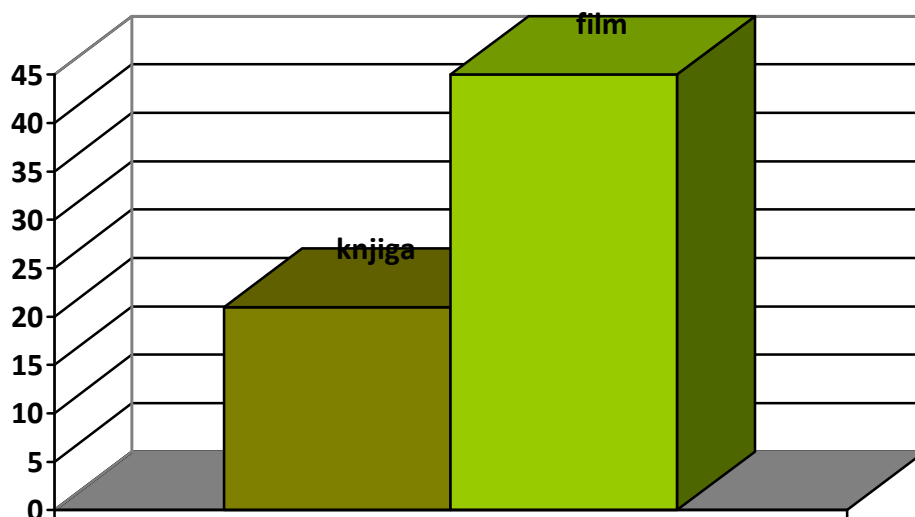

Graf 15. Film po knjigi

7. Kaj ti je bilo bolj všeč, KNJIGA ali FILM?

Knjiga	21	32 %
Film	45	68 %

Tabela 16. Knjiga ali film

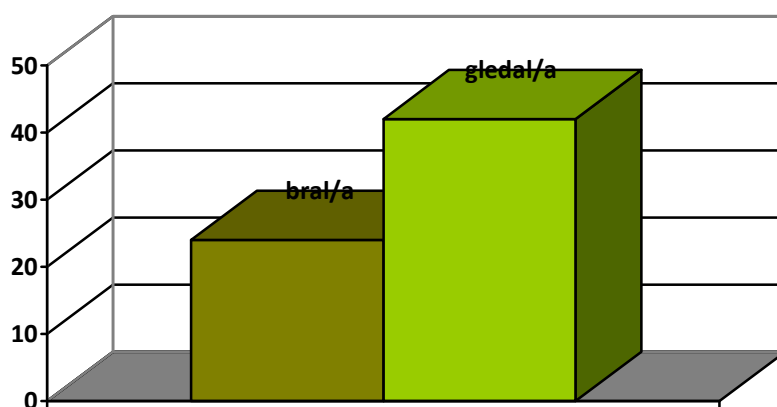

Graf 16. Knjiga ali film

8. Kaj si počel/-a prej – bral/-a ali gledal/-a?

Bral/a	24	36 %
Gledal/a	42	64 %

Tabela 17. Brati ali gledati

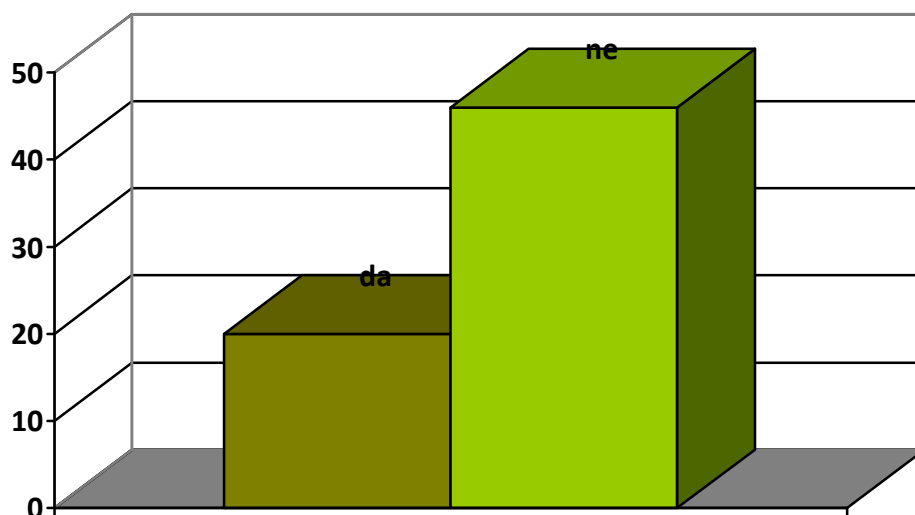

Graf 17. Brati ali gledati

9. Je vrstni red branja/ogleda vplival na tvoje mnenje o sami zgodbi?

DA	20	30 %
NE	46	70 %

Tabela 18. Vrstni red 1

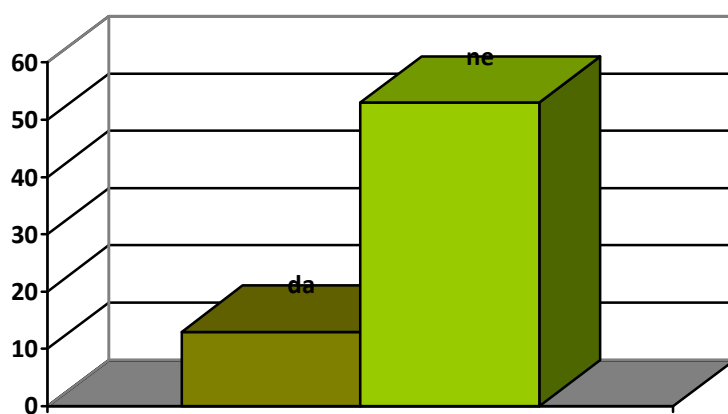

Graf 18. Vrstni red 1

10. Ti je prejšnji ogled filma kdaj pokvaril branje knjige?

DA	13	20 %
NE	53	80 %

Tabela 19. Vrstni red 2

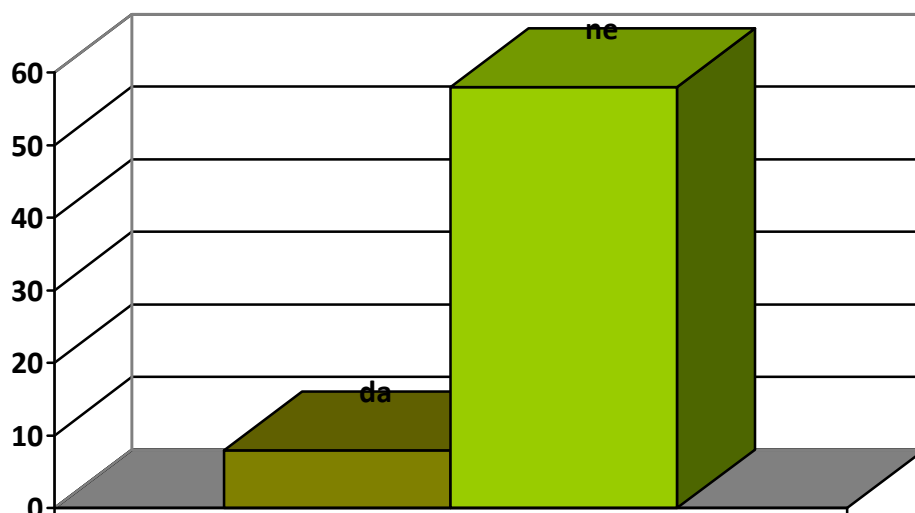

Graf 19. Vrstni red 2

11. Ti je prejšnje branje knjige kdaj pokvarilo ogled filma? Zakaj?

DA	8	12 %
NE	58	88 %

Tabela 20. Vrstni red 3

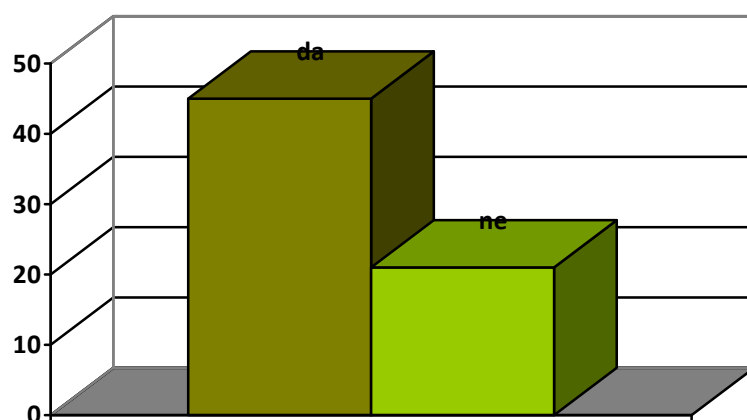

Graf 20. Vrstni red 3

13. Ali lahko gledanje (igranih) filmov pripomore h kvaliteti izobrazbe?

DA	45	68 %
NE	21	32 %

Tabela 21. Film in izobrazba

Graf 21. Film in izobrazba

UGOTOVITVE

Vsi vprašani radi gledajo filme, velika večina pa tudi TV nadaljevanke.

Dve tretjini sta že gledali film ali serijo posneto po kakšnem romanu, ki so ga vsaj poznali (zanj slišali), če že ne brali. Istemu številu je bil bolj všeč film kot knjiga, večina pa meni, da ni pomembno, ali prej berejo knjigo ali gledajo film, torej da ne eno ne drugo ne vpliva na uživanje pri branju/gledanju.

Dvotretjinska večina meni, da lahko tudi filmi prispevajo h kvalitetnejši izobrazbi mladih.

ZAKLJUČEK

UGOTOVITVE

Najprej želiva še enkrat, na enem mestu, zbrati vse svoje ugotovitve.

Iz tiskanih virov sva ugotovili:

Nekaj posameznikov se je za uvedbo filmske vzgoje v osnovne šole v preteklosti zelo trudilo. Čez nekaj časa je bil njihov trud poplačan in tako je nastal prvi osnutek učnega načrta za filmsko vzgojo. Žal dandanes tega truda ne cenimo več, saj je filmske vzgoje v šolah vedno manj oz. skoraj nič. Pred 20-30 leti ter tudi še dosti prej je bilo torej za to področje v slovenskem osnovnem šolstvu, kljub slabšim tehnološkim sredstvom, veliko bolje poskrbljeno. Film je odlično sredstvo za kvalitetne oblike učenja in poučevanja. Žal pa bolj kot se bližamo današnjim časom, manj pomemben je film v slovenskem šolstvu. Ugotovili sva tudi, kar sicer že veva, da je današnja mladina zelo odvisna od računalnikov in drugih tehnoloških naprav. »Gibljivke« so pomembne v šolah tako za splošno razgledanost kot za burjenje domišljije.

Iz učnih načrtov sva spoznali, da je filmski vzgoji v celotni devetletki namenjeno približno 6 ur rednega pouka. Če bi se učenci želeli dodatno poučiti o filmu, pa temu ni namenjen kakšen dodatni ali izbirni predmet. V nekdanji osemletki (1983) so filmski vzgoji namenili kar 48 ur rednega pouka, kar je osemkrat več kot ji v celotni devetletki namenjamo danes. Očitno so sedmo umetnost včasih cenili mnogo bolj kot to počnemo danes, čeprav bi lahko mislili, da je zaradi napredka današnje tehnologije to ravno nasprotno.

Iz intervjujev sva ugotovili:

Filmska vzgoja v slovenski osnovni šoli ni prisotna v uradni obliki, ampak prepuščena interesu posameznih učiteljev. Pred 20-30 leti je bilo to dosti bolje urejeno. Nič ne kaže, da se bo na tem področju v prihodnosti kaj spremenilo. Filmska vzgoja je pomembna za izobrazbo mladih v teh časih, ko prevladujejo vizualne informacije, umetnosti in zabava. Mlade je treba naučiti kritično presojati in to lahko dosežemo skozi filmsko vzgojo. V preteklosti je bil film v osnovni šoli veliko bolj prisoten kot danes. Sprememb na tem področju glede na nove učne načrte ne pričakujemo. Vse oblike pouka bi bile primerne za izvajanje filmske vzgoje. Morda bodo največ prispevali posamezni zainteresirani učitelji. Filmska vzgoja je pomemben način za vzgajanje kritične presoje pri otrocih.

Učenci brez izjeme uživajo v šolskih urah obogatenih s filmi; na tak način se jim zdi, da so se več naučili, bolje povezali snovi različnih predmetov ter se tudi zabavali oz. uživali.

Iz anket sva ugotovili:

Več kot štiri petine učiteljev naše šole uporablja igrani film pri svojih urah pouka, večinoma zato, da bi ilustrirali kakšno učno vsebino. Toliko jih tudi meni, da bi filmska vzgoja morala biti del programa osnovne šole. Večina bi jo izvajala skozi že obstoječe šolske predmete. Več kot štiri petine sedmošolcev ter tri četrtine devetošolcev izjavlja, da so že doživeli uporabo filma pri pouku. Večina, nekaj več kot pol sedmošolcev in nekaj manj kot pol devetošolcev, pravi, da je bil film v šoli uporabljen kot dodatek k popestritvi oz. večji razumljivosti učne snovi. Več kot štiri petine sedmošolcev ter tri četrtine devetošolcev meni, da bi film moral biti del programa osnovne šole. Večina vprašanih meni, da bi lahko filmsko vzgojo izvajali kot del že utečenih obveznih predmetov, nekaj manj bi jo želelo v obliki izbirnega predmeta.

Večina (skoraj tri četrtine) anketirancev izjavlja, da še niso doživeli ogleda filma v šoli z interesnimi delavnicami, ki bi sledile samemu ogledu ter se nanašale na vsebino in produkcijo filma po obisku kina. Dvema tretjinama je bil najbolj všeč sam film, petini pa delavnice. Skoraj polovica ni imela nobenih pritožb oz. jih ni nič motilo. Sam film je bil všeč dvema tretjinama anketiranih.

Vsi vprašani radi gledajo filme, velika večina pa tudi TV nadaljevanke. Dve tretjini sta že gledali film ali serijo posneto po kakšnem romanu, ki so ga vsaj poznali (zanj slišali), če že ne brali. Istemu številu je bil bolj všeč film kot knjiga, večina pa meni, da ni pomembno ali prej berejo knjigo ali gledajo film, torej da ne eno ne drugo ne vpliva na uživanje pri branju/gledanju. Dvotretjinska večina meni, da lahko tudi filmi prispevajo h kvalitetnejši izobrazbi mladih.

PREGLED HIPOTEZ

Sedaj lahko preveriva, v kolikšni meri držijo hipoteze, ki sva si jih zamislili na začetku raziskovalnega dela.

- Filmska vzgoja je pomembno sredstvo vzgajanja in izobraževanja otrok v moderni informacijski dobi.

Tako menijo vsi najini sogovorniki, avtorji knjig in člankov na to temo ter velika večina anketirancev. Meniva, da je tako prva hipoteza potrjena.

- V obveznem programu osnovne šole v Sloveniji filmska vzgoja ni prisotna.

S pregledom učnih načrtov ugotavljava, da to sicer ni čisto res, čeprav realnost ni daleč od tega. V obveznem programu so filmi prisotni, vendar zelo obstransko in v majhni meri. Vse ostalo, kar učenci dejansko doživijo pri pouku, je prepuščeno posameznim učiteljem – ki pa se med sabo tudi na tem področju zelo razlikujejo. Druga hipoteza je tako nepotrjena; ni čisto res, je pa blizu resnici.

- Večina učencev in učiteljev tretjega triletja si želi filmske vzgoje v programu osnovne šole.

To sicer drži, vendar z zadržki. Velika večina sogovornikov in anketirancev si želi večje prisotnosti filma v šolskih programih, vendar pa si v glavnem ne želijo novega izbirnega predmeta ali dodatnega pouka oz. dela z nadarjenimi, temveč menijo, da bi povsem zadoščalo preplesti filmske vsebine znotraj obstoječih predmetov. Dobili sva vtis, da se dosti učiteljev (po pogovoru z mentorico) ter učencev (po pogovorih s sošolci) boji uvajanja novosti, ker jih doživljajo kot nove dodatne obremenitve. Kljub temu meniva, da je tretja hipoteza potrjena.

- Pred 20-30 leti je bil film v osnovni šoli še veliko manj prisoten kot danes.

To hipotezo sva postavili po logičnem razmišljanju: ob večjem razvoju tehnologije, bolj dostopnih vizualnih sredstvih ter večjem številu filmov v današnjem času, bo tudi več filma v šoli. Narobe. Film je v uradnem programu šole bolj zapostavljen – v učnih načrtih ga je vse manj. Zakaj? Tega odgovora nisva našli, pa tudi domisliti se ga ne moreva. Skregano z logiko, ampak tako pač je. Četrta hipoteza pa je vsekakor ovržena.

- Film žal ne spodbuja branja, ampak ravno nasprotno – predvsem zaradi filmov ljudje manj berejo.

Ljudje, sploh mladi, res vse manj beremo. Vzrokov je več: nasičenost z informacijami in različnimi viri informacij, pomanjkanje zbranosti in vztrajnosti, lenoba ... vendar meniva, da v tej skupini ni filma. Tisti, ki radi berejo, to počnejo tudi, če so npr. gledali film z istim naslovom. Tisti, ki ne marajo branja, pa tega pač ne počnejo, tudi če ne gledajo dosti filmov. Peta hipoteza je torej ovržena.

MNENJA IN PREDLOGI

Dandanašnji je torej odvisno od učitelja, ali bo film v izobraževanju in vzgoji nekega osnovnošolca prisoten. Če ima učitelj željo, voljo, domišljijo, se loteva novosti, potem je film lahko odlično učno sredstvo in pripomoček k več bolj kvalitetnega znanja. Ni pa to nikjer zapisano, zato imajo ostali učitelji vso pravico film v šoli tudi ignorirati. To pomeni, da nimajo vsi učenci enakih možnosti. In dejstvo je, da je film pomemben za vzgojo in izobrazbo nas mladih. Lažje spoznamo svet iz različnih zornih kotov, se naučimo sprejemati različna mnenja ter si izoblikovati lastnega, spoznavamo lahko kulture in navade po svetu, pridobimo marsikatero znanje na bolj zanimiv in s tem bolj obstojen način ter se tudi zabavamo in sprostimo brez nevarnih pasti ostalih oblik zabave.

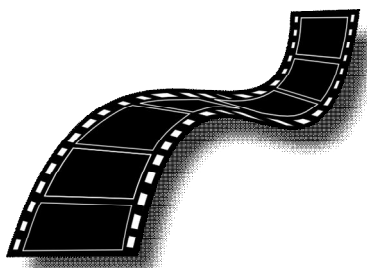
Slovenski kinematografiji tudi ne bi škodilo, če bi se več mladih že dovolj zgodaj naučilo osnov izdelave filmov: filmske teorije (da bomo znali kritično presoditi, kaj je kvalitetno in kaj ne; ni vse zlato, kar je iz Hollywooda in veliko stane), filmske govornice (kako na platno prenesti ideje in zgodbe), filmske produkcije (raznolika in

domiselna uporaba sodobnih vizualnih sredstev). Gotovo bi na tak način kasneje dobili več kvalitetnih scenaristov, režiserjev pa tudi gledalcev – in seveda mednarodnega ugleda ter domačega zaslužka.

Opažava, da si v šoli malokdo želi novega izbirnega predmeta. Največje težave pri tem so, da učitelji nimajo nobenega vpliva na izbor učencev v skupinah predmetov (tudi takšni, ki jih nič ne zanima in nimajo namena nič početi, si pač morajo izbrati kakšen predmet – takšni zelo motijo delo skupin); tako učitelji kot učenci se morajo pehati za ocenami ter tako izgubljajo energijo in čas za končni cilj – znati nekaj ustvariti in v praksi uporabiti pridobljeno znanje. Predlagava naslednje: filmska vzgoja bi lahko bila izvajana v obliki krožka oz. tečaja (z enim ali skupino mentorjev), katerega končni izdelek bi potem lahko učenci in učitelji uporabili tudi za pridobivanje ocen – npr. za scenarij pri slovenščini ali tujih jezikih ali zgodovini ..., za scenografijo pri likovni vzgoji, za tehnično izvedbo pri multimediji, za izbor in uporabo glasbe pri glasbeni vzgoji itn. To bi bilo potem priznано učencem namesto enega izbirnega predmeta. Primerno bi bilo lahko tudi za druga področja, kakšne naravoslovne projekte, gledališke predstave ... Meniva, da bi takšen način ustrezal tako učiteljem kot učencem.

Seveda pa bi učitelji potrebovali dodatno usposabljanje za takšno delo. Ugotovili sva, da je v zadnjem katalogu za dodatno izobraževanje učiteljev en seminar¹⁴ na to temo (Filmska delavnica kot šolska interesna dejavnost), ki pa je že nadaljevalna, torej se je ne morejo udeležiti tisti učitelji, ki so šele letos izvedeli zanj. Tako bodo težko pridobili znanje, ki bi ga potem prenašali na učence.

V tem šolskem letu je na naši šoli glavni cilj večja bralna sposobnost učencev (projekt Berem jaz, bereš ti, beremo vsi)¹⁵. Meniva, da se da filme uporabiti tudi kot spodbujevalce branja, ne pa se jih bati kot velikih sovražnikov branja. Avtorici lanske raziskovalne naloge Fenomen Somraka¹⁶ sta nama prijazno posredovali naslednje rezultate: večina njunih anketirancev je najprej videla film, ki je bil velika uspešnica, šele nato so prebrali knjigo – ki je bila še večja uspešnica; večini je bila še bolj všeč knjiga kot film. Torej je ogled filma spodbudil mlade k branju knjige, ne pa jih od njega odtegnil. Lahko torej trdimo, da je koristnost filma tudi v njegovi uporabnosti kot spodbujevalca branja.

¹⁴ <http://lim1.mss.edus.si/katis/reporti/katalog/KATALOG1011.PDF>

¹⁵ <http://www.facka.si/projekti/beremo/index.html>

¹⁶ <http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201004590.pdf>

Na koncu pa bi želeli izraziti še tole. Raziskovalna naloga je za nama in končno sva dobili priložnost bolj poglobljeno se ukvarjati z nečim, kar naju je zanimalo že od nekdaj. V vlogi raziskovalk sva se preizkusili prvič v življenju in morava priznati, da je bila to za naju čudovita in vsekakor nepozabna izkušnja. Res je, da sva vanjo vložili veliko truda, časa in volje, vendar pa sva prepričani, da se je to vsekakor splačalo. Naučili sva se veliko novega; ne samo tega, kar naju je zanimalo o sami temi najine raziskave, temveč predvsem, kako se naredi prava raziskovalna naloga. To znanje bova lahko v prihodnje še dostikrat koristno uporabili.

Seveda se morava in želiva še zahvaliti nekaterim ljudem, s pomočjo katerih je najina raziskovalna naloga sploh lahko nastala oz. je toliko boljša, kot bi bila, če bi se je morali lotiti prepuščeni popolnoma sami sebi. Velike zahvale gredo vsekakor najini mentorici, prof. ang. in zgo. gospe Meliti Broz. Vseskozi naju je spodbujala in nama dajala napotke za raziskovanje. Zahvaljujeva se tudi ravnateljici naše šole, gospe Nevenki Matelič Nunčič, ki je sodelovala pri intervjuju in nama pomagala tudi s svojimi spomini, izkušnjami in gradivom. Pri najini raziskovalni nalogi je veliko vlogo odigral tudi urednik dr. Samo Rugelj, ki je prijazno in predvsem hitro poslal odgovore na najina vprašanja ter dodal še številne pohvale in besede spodbude. Na koncu se morava zahvaliti še vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k nastanku te naloge, učencem, ki so vestno odgovarjali na najina vprašanja, ter učiteljem, ki so bili vedno pripravljeni pomagati. Pa da ne pozabiva, najlepša hvala tudi gospe Barbari Vukovič, ki je nalogo lektorsko pregledala.

SEZNAM VIROV IN LITERATURE

- Borčič, Mirjana. Filmska vzgoja na Slovenskem – spominjanja in pričevanja. Umco in Slovenska kinoteka. Ljubljana, 2007.
- Borčič, Mirjana. Filmska vzgoja na Slovenskem – kako se je širila filmska kultura na Slovenskem. Umco in Slovenska kinoteka. Ljubljana, 2007.
- Borčič, Mirjana. Z glavo ob zid: filmska vzgoja včeraj – za danes in jutri. Infomedia3Filming. Ljubljana, 1997.
- Grove, Elliot. 130 projektov za uvod v snemanje filmov. Umco in Slovenska kinoteka. Ljubljana, 2010.
- Rugelj, Samo. Gledalec/Bralec. UMco. Ljubljana, 2009.
- Poglej si z novimi očmi. Vodnik za poučevanje otrok od tretjega do enajstega leta, namenjen učiteljem, vzgojiteljem in staršem. Umco in Slovenska kinoteka. Ljubljana, 2006.
- Poglej si z novimi očmi 2. Vodnik za poučevanje najstnikov o filmu in televiziji, namenjen učiteljem, vzgojiteljem in staršem. Umco in Slovenska kinoteka. Ljubljana, 2006.
- Vzgoja za medije in z mediji. Zavod RS za šolstvo. Ljubljana, 1998.
- Učni načrt za slovenščino 1983, fotokopije brez naslovnice.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Samira_Makhmalbaf
- http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/program_drugo/Seznam_izbirnih_predmetov_DH_in_NT.pdf
- http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0952702S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/04_osnovnosol_izobraz/01_09527_zac_sol_let_a/&lang=2
- http://www.jskd.si/film-in-video/izobrazevanje_film/otroska_delavnica/izola_10/uvod_izola_srecanje_najmlajjih_10.htm
- <http://www.ubuntu.ie/documents/making-movies-matter.pdf>
- <http://www.film-center.si/direktor>
- <http://lim1.mss.edus.si/katis/reporti/katalog/KATALOG1011.PDF>
- <http://www.facka.si/projekti/beremo/index.html>

- <http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201004590.pdf>
- http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Anglescina_obvezni.pdf
- http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf
- http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predpred_izbirni/Vzgoja_za_medije_izbirni.pdf
- <http://makhmalbaf.com/articles.php?a=490>

SEZNAM TABEL IN GRAFOV

- Tabela 22. Film pri pouku
- Tabela 23. Namen filma
- Tabela 24. Filmska vzgoja v OŠ?
- Tabela 25. Oblika pouka
- Tabela 26. Film pri pouku – učenci
- Tabela 27. Namen filma – učenci
- Tabela 28. Filmska vzgoja v OŠ – učenci
- Tabela 29. Oblika pouka – učenci
- Tabela 30. Filmski KD
- Tabela 31. Kaj vam je všeč
- Tabela 32. Kaj vam ni všeč
- Tabela 33. Kakovost filma
- Tabela 34. Imate radi filme
- Tabela 35. Imate radi serije
- Tabela 36. Film po knjigi
- Tabela 37. Knjiga ali film
- Tabela 38. Brati ali gledati
- Tabela 39. Vrstni red 1
- Tabela 40. Vrstni red 2
- Tabela 41. Vrstni red 3
- Tabela 42. Film in izobrazba
- Graf 22. Film pri pouku
- Graf 23. Namen filma
- Graf 24. Filmska vzgoja v OŠ?
- Graf 25. Oblika pouka

- Graf 26. Film pri pouku – učenci
- Graf 27. Namen filma – učenci
- Graf 28. Filmska vzgoja v OŠ – učenci
- Graf 29. Oblika pouka – učenci
- Graf 30. Filmski KD
- Graf 31. Kaj vam je všeč
- Graf 32. Kaj vam ni všeč
- Graf 33. Kakovost filma
- Graf 34. Imate radi filme
- Graf 35. Imate radi serije
- Graf 36. Film po knjigi
- Graf 37. Knjiga ali film
- Graf 38. Brati ali gledati
- Graf 39. Vrstni red 1
- Graf 40. Vrstni red 2
- Graf 41. Vrstni red 3
- Graf 42. Film in izobrazba

PRILOGA

Na zadnjih straneh naloge prilagava še kopije vseh anketnih vprašalnikov, ki so bili uporabljeni pri tej raziskavi.

ANKETNI VPRAŠALNIK

Zdravo! Sva Megi in Eva, mladi raziskovalki. Delava raziskovalno nalogo na temo FILMSKA VZGOJA V OSNOVNIH ŠOLAH: DA ALI NE? Prosiva vas, da si vzamete nekaj časa in rešite najino anketo, za kar bi vam bili zelo hvaležni.

1. Ali kadarkoli uporabljate (igrani) film pri svojih urah pouka?

DA

NE

2. S kakšnim namenom ste kdaj uporabili (igrani) film pri svojih urah pouka?

- a) da bi učencem predstavil filmsko teorijo
- b) da bi ilustrirali kakšno vsebino pri pouku (ZGO-pomembni dogodki, Slo-književno delo...)
- c) da lažje prebrodite "prazne" dneve po 15 juniju

Prosivaše, da navedete konkreten primer

3. Ali menite, da bi morala biti filmska vzgoja del programa v OŠ ?

DA

NE

ZAKAJ?

Če je vaš odgovor DA, odgovorite še na naslednje vprašanje!

4. V kakšni obliki naj bi se izvajala:

- a) izbirni predmet
- b) interesna dejavnost (krožek)
- c) dodatni pouk oz. delo z nadarjenimi učenci
- d) prepleteno znotraj vsebin že obstoječih predmetov

Hvala za vaš čas in trud!

Megi in Eva

ANKETNI VPRAŠALNIK – evalvacija kulturnega dneva

Razred: _____

1. Ali ste že kdaj v šoli na takšen način kot danes doživeli filmsko predstavo: s pripravo na razredni uri ter s projektnim delom po predstavi?

DA

NE

2. Kaj vam je bilo danes všeč?

3. Kaj vam ni bilo všeč?

4. Kakšen se vam je zdel sam film? Zakaj?

ANKETNI VPRAŠALNIK – knjiga ali film?

(Izbor vprašanj uporabljenih v tej nalogi)

1. Ali rad/a gledaš filme (igrane)?

DA NE

4. Ali rad/a gledaš TV serije/nadaljevanke(igrane)?

DA NE

5. Si kdaj gledal/a kakšen film/serijo posnet/o po kakšnem romanu?

DA NE

7. Kaj ti je bilo bolj všeč, KNJIGA ali FILM?

KNJIGA FILM

8. Kaj si počel/a prej - bral/a ali gledal/a?

BRANJE OGLED

9. Je vrstni red branja/ogleda vplival na tvoje mnenje o sami zgodbi?

DA NE

10. Ti je prejšnji ogled filma kdaj pokvaril branje knjige?

DA NE

11. Ti je prejšnje branje knjige kdaj pokvarilo ogled filma?

DA NE

Zakaj?

13. Ali lahko gledanje (igranih) filmov pripomore h kvaliteti izobrazbe?

DA NE

Kako?